Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 1516 — SIX PAGES — NGÀY THỨ NĂM 23 AOUT 1923 — NGÀY 12 THÁNG BẢY ANNAM NĂM QUÍ-HỢI — SÁU TRƯƠNG — NĂM THỨ 15

DIRECTEUR — PROPRIÉTAIRE
NGUYỄN-VĂN-CỦA
TÉLÉPHONE : 203
Adresse télégraphique :
LUCTINH — SAIGON

GIÁ BÁN

	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm	12$00	15$00
Sáu tháng	6.50	8.00
Ba tháng	3.50	4.50

BÁN LẺ MỖI SỐ... 0$05
về ngày 16 mỗi tháng và phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn

(LỤC-TỈNH TÂN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO RÉUNIS)

南中日報 六省新聞

JOURNAL QUOTIDIEN

NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và ngày chúa-nhựt

POUR LES ANNONCES
S'ADRESSER:
A Saigon: aux Bureaux du Journal rue Catinat, 153-155-157 (1er étage)
A Hanoi: aux Bureaux du Trung-Bắc Tân-Văn.
A Paris: chez M. M. Mayence & Cie, 9, rue Tronchet.

On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.

Thơ, chèques và mandats gởi mua báo thì đề ngay cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, Tổng-lý Lục-tỉnh Tân-Văn, còn bài vở đăng báo thì đề cho M. LÊ-HOẰNG-MƯU, chủ bút.

DEPOT LEGAL
INDOCHINE
No 1318

MẤY TRĂM BẰNG HỌC-PHÍ

(Tiếp theo)

Bữa qua, nơi khoản rốt, tôi nói mỗi năm học-trò lớp nhứt các tỉnh và các trường tựu thi bằng sơ-học có dư hai ngàn, như năm nay, thi hôm đầu tháng nầy đó vậy, thì rồi số đậu tính lại không đầy phân nữa. Còn hơn [illegible] nữa trở về, không vào học lại lệ bên ti học-chánh, không những buộc chặc về tuổi tác là đều bên Pháp-quốc —trừ trường Polytechnique là trường dạy nghiệp võ buộc vậy đặng chọn ròng tướng sĩ đúng hai-mươi-mốt tuổi xuất thân— không có trường nào buộc vậy, mà thôi; còn buộc nhiều đều khác nữa, nên nỗi học-trò chẳng may thi rớt, tuổi còn trong lệ, có thể học lại một năm nữa đặng, cũng không vào học lại đặng nữa. Dường ấy xét coi thể lệ buộc học-trò nghiêm khắc là bao?

Trong số một ngàn mấy trăm học-trò rớt đó có mấy trò nhà có sức trả học-phí vào trường tư? Tôi tính rộng cho mấy trăm; còn lại trọn một ngàn trò không đặng trở vào trường nhà-[illegible] có thể vào đặng trường tư. [illegible] một ngàn học trò nầy đi đâu? Nếu không về nhà ngồi chịu dốt mà khảo cơm cha mẹ thì thôi; chớ biết đi học đâu, hay là đi làm nghề gì đặng bây giờ. Nhà-nước rỏ ràng muốn mở-mang học-vấn cho con nhà Annam thông-thái, chẳng muốn để cho dân ngu dốt không biết gì phải quấy khó cho phần chánh trị, mà thể-lệ bên ti học-chánh buộc chặc vậy đó làm cho học trò lỡ đàng học-hỏi, chưa phải là nghịch-hẳng ý muốn của nhà chánh-trị kia sao? Chưa phải là chận đàng học-trò, không cho đi tới, phải ngừng lại đó mà chịu dốt hay sao? — Tôi tính rẽ một năm số học-trò rớt bằng học-phí còn lại trọn một ngàn về ngồi nhà chịu dốt, cọng từ 10 năm nay, có muôn chưa? — Có....., có dư muôn! Song chưa phải nội một muôn đó mà hết; còn nữa; còn nhiều hơn nữa.

Tôi đã nói, mỗi năm học-trò các tỉnh thi bằng sơ-học, rớt hơn phân nữa, thì lẽ cố nhiên, số đậu không đầy phân nữa. Cho phỏng chừng một phần ba, một phần ba nầy cho đi 700. Bảy trăm nầy phải tựu thi với nhau mà lảnh bằng học-phí mà vào trường lớn. Ngày 23 là ngày bữa nay đây thi. Thi cách nào ai biết rỏ chăng? — Tôi tưởng ít ai rỏ; vì ai cũng ngỡ thi bằng học-phí như thuở trước, hễ trò nào đúng số « bon » 320, thì đậu, được cấp học-phí vào trường lớn; dầu trong 700 học-trò thi đó đều đặng 320 bon sắp lên, cũng đều đặng chấm đậu hết vậy. Ấy là chỗ lầm đó. Bây giờ thì khác, vì bằng học-phí có số, có chừng. Tỷ như năm nay tính cho 300 bằng học-phí, thì kỳ thi nầy, dầu là cả bảy trăm đặng đủ số bon, từ 320 bon sắp lên, cũng không đặng chấm đậu hết bảy trăm; lấy có ba trăm trò đậu trên, cho đủ số ba trăm bằng học-phí đó thôi; còn lại bốn trăm — tuy đủ số bon — phải bị đánh rớt đuổi về! Về làm nghề gì? — Học hành gì đặng bao nhiêu mà ra làm nghề gì! — Đi học nữa! —

— Có trường nào đâu mà học? — Trò nào cha mẹ khá, có tiền trả học-phí mà vào trường tư, còn trò nào nhà nghèo thì thôi, cũng phải về ngồi chịu dốt như lớp rớt bằng sơ-học học đó mà làm nghề gì? Nếu may được cấp-bằng làm giáo làng là phước mà thôi chớ. Mà mỗi năm cấp-bằng đặng bao nhiêu giáo làng? Ôi, tính hết ra nghe càng thêm ngán. Xin bỏ dẹp lại, nói qua phần ba trăm học-trò thi đậu bằng học-phí.

Bây giờ nói qua học-trò đậu bằng học-phí. Chớ lầm tưởng nhà-nước chuẩn xuất cho ba trăm bằng học phí vậy mà ba trăm trò đậu rồi đó đặng cấp hết vào trường lớn. Lệ còn buộc trò nào nghèo mới đặng cấp bằng học-phí cho vào trường lớn ăn học; trò nào nhà cha mẹ giàu, hoặc có thể chịu tiền cho con ăn học nổi, thì thôi, dầu đậu rồi cũng thôi, nhà-nước không cấp-bằng học-phí cho như trò nghèo vậy. Nhà nước có nhơn, khi chấm số cha mẹ nghèo thì được học-phí, còn trò nào cha mẹ đủ sức chịu tiền cho con ăn học thì phải nhường chỗ cho con nhà nghèo. Còn như phân giàu nghèo nghèo cho, giàu không cho, thì đem số bằng học-phí của trò giàu mà cho thêm trò nghèo cho trọn ba trăm bằng học phí mới phải cho chớ. Làm như vậy té ra còn có hai trăm năm chục bằng học-phí, chớ có đâu ba trăm; mà khi chuẩn xuất thì chuẩn xuất ba trăm hiển hiện. Xét coi có phải hẹp lượng với bầy học-trò con Annam nầy lắm chăng?

LÊ-HOẰNG-MƯU.

(Mai tiếp).

CUỘC LẠC QUYÊN

Bọn môn sanh ông Lê minh-Thiệp Vinhlong
Sổ thứ bảy (M. Lê-văn-Bền)

1o — *Hồ-văn-Tú*, Ký-lục tòa-bố Tânan.	3$00
2o — *Dương-văn-Hai*, nguyên thông ngôn Tòa-án	3 00
Cọng	6$00
Số trước	183$00
Tổng cọng =	189$00

N. B. Xin chư vị đồng-song hãy nhớ nghĩa-vụ mình đối với thầy ta là ông *Lê minh-Thiệp*, mà kíp gởi số tiền đâu đậu tùy hỉ mỗi vị hoặc cho ông *Trương-thành-Thưởng* hội đồng quản hạt Vinhlong, hoặc cho ông *Lê-văn-Bền* thơ-toán tại Pharmacie Solirène Saigon.

Bao nhiêu cũng thâu nhập, vì nghĩa chớ không phải vì tiền, nhưng không tiền khó tỏ bày cái nghĩa của mình được.

Trần-văn-Chim.

HỈ TÍN

Nghe tin ông Minh chủ nhà *Imprimerie du Centre*, lịnh nội trợ mới hạ sanh một trai rất đẹp.

Bổn-báo đồng nhân kính mừng vợ chồng ông Minh hữu phước và chúc cho bà quí thể an vui.

L. T. T. V.

THỐ TỬ HỒ BI

SỔ QUYÊN TIỀN CỨU GIÚP NHỮNG NGƯỜI BỊ BẢO LỤT TỈNH CAO-BẰNG (TONKIN)

LISTE, ngày 22 Août 1923: 349$00

Nhơn vì có tin nguy biến xảy đến cho tỉnh Cao-bằng, trong lúc cuối tháng juillet bắt đầu tháng août năm nay, bị trận lụt quá dữ nhà cửa trôi, nhơn vật chết đấm chẳng biết số nào kể xiết. Toàn hạt hiện giờ, chẳng biết bao người không nhà không cửa, không gạo, không cơm, không áo, không quần khóc than đói lạnh. Nỗi thảm kể sao cho cùng!

[illegible] bảo [illegible] trông người Nam-kỳ, trong hàng thượng lưu, tay nào ra đứng làm chủ [illegible]

Tạm thời đây thiện nam tín nữ Nam-kỳ ai mở rộng lòng nhân muốn cho bao nhiêu, xin gởi ngay cho ông NGUYỄN-VĂN-CỦA TỔNG LÝ LỤC-TỈNH TÂN-VĂN SAIGON, *người chịu tạm thâu gởi đi cứu giúp.*

L. T. T. V.

Tên các vị có cúng tiền

M. Lê-văn-Hòa, Commerçant Bd Galliéni « Thuận-Thành »	2$00
Cô Kinh-Lý Mme Vve Grosjean à Thuduc	2 00
MM. Trần-nhựt-Tân à Thuduc	1 00
Trần-Ba à Thuduc	1 00
Lê minh-Tết, Cholon	2 00
Lê-minh-Nguyệt, Cholon	2 00

SỞ NHÀ IN L'UNION

MM. Georges Dürrwell, Fondé de pouvoirs	2$00
Ngo (Pascal), Comptable	1 00
Đỗ, Caissier	1 00
Khiêm, Secrétaire	1 00
Được, —	1 00
Thiệt, —	1 00
Hạnh, —	1 00
Phụng, —	1 00
Hữu, —	1 00
Thâm, —	0 50
Hòa, Typographe	1 00
Tâm, —	5 50
Phong, —	1 00
Thomas, —	1 00
Bá, —	1 00
Tiền, —	2 50
Cây, —	1 00
Phụng, Graveur	1 00
Lý, —	1 00
Lựu, Compositeur	0 50
Cửu, —	0 50
Ngày, —	0 50
Chánh, —	0 50
Ngàn, —	0 10
Dần, —	0 50
Mười, —	0 30
Việt, —	0 30
Thinh, —	0 30
Điều, —	0 30
Nhơn, —	0 30
Của, —	0 30
Tài, —	0 30
Hiền, —	0 30
Giáp, —	0 30
Kỳ, —	0 20
Men, —	0 20
Từ, —	0 20
Quang, —	0 20
Nghiêm, —	0 20
Hiếu, —	0 20
Chiêu, —	0 20
Bông, —	0 20
Chử, —	0 20
Khá, —	0 20
Vàng, —	0 20
Phước, —	0 10
Nhàn, —	0 20
Vi, —	0 20
Sâm, —	0 20
Tư, —	0 20
Hưng, —	0 20
Danh, —	0 20
Thơm, —	0 20
Long, Compositeur	0$20
Chà, —	0 20
Giai, —	0 20
Tùng, —	0 20
Tuôi, —	0 20
Tồn, —	0 20
Kinh, —	0 20
Nghĩa, —	0 20
Cần, —	0 20
Giỏi, —	0 20
Giàu, —	0 20
Đến, —	0 20
Liêng, —	0 20
Còn, Apprenti	0 10
Được, —	0 10
Diên, —	0 10
Lung, —	0 10
Xứng, —	0 10
Thời, —	0 10
Cửu, —	0 10
Bộ, Brocheur-Doreur	1 00
Thắng, Brocheur	0 50
Tỏ, —	0 50
[illegible], —	0 50
An, Relieur	0 30
Hơn, —	0 30
Hòa, —	0 30
Nâm, —	0 30
Mười, —	0 30
Cây, —	0 30
Kiên, —	0 20
Thôi, —	0 20
Hoạch, —	0 20
Nghiêm, —	0 20
Thiệt, —	0 20
Sáng, —	0 20
Đông, —	0 20
Sang, —	0 20
Minh, —	0 20
Đây, —	0 20
Lang, —	0 10
Nghĩa, —	0 10
Chiêu, —	0 10
Yên, Margeur	0 50
Như, —	0 30
Ngọ, —	0 20
Chánh, —	0 20
Tùng, —	0 20
Tiếng, —	0 20
Gần, —	0 20
Được, —	0 20
Đặng, —	0 20
Thạch, Coolie	0 20
Báu, —	0 20
Trúc, —	0 10
Lại, Clicheur	0 40
Núi, —	0 50
Quất, Menuisier	0 50
Thủ, —	0 50
Qui, Plieuse	0 10
Tám, —	0 10
Sáu, —	0 10
Ngọc, —	0 10
Viết, —	0 10
Gardien	0 20
Cọng	61$60
Liste hôm qua	349 00
Cọng chung	410$60

DÂN VỌNG

Lấy cái tôn-chỉ công-ti của một nhà buôn kia mà luận, thì việc làm ăn muốn cho rành-rẻ không lộn xộn, tất phải do sổ sách thâu xuất được minh bạch mới là. Sổ sách thâu-xuất ấy là một cái chứng cớ để cho ông chủ nhà buôn trông hiểu được việc làm ăn thạnh suy là thế nào. Mà cần nhứt là phải do cái tư bổn hẳn có của công-ti mình bao nhiêu, để mà bỏ hàng-hóa cho vừa và cũng phải do cái sổ thâu mỗi ngày bán ra được bao nhiêu mà xài qua cái sổ xuất, cho khỏi thái-quá bất-cập rồi sanh ra việc lỗ-lả. Nên chi nhà buôn nào, công ti nào cũng vậy, cũng phải coi chừng cái sổ thâu mà làm việc với cái sổ xuất. Ấy là một việc cần yếu của nhà buôn phải có chừng đổi mới được, mà qui nhứt là sổ thâu xuất phải rỏ ràng, để trong công-ti trông đấy mà được hiểu việc làm của người quản lý phải chăng là thế nào.

Chí như việc thâu xuất của nhà-nước đối với cuộc vận-động trên quốc gia dưới xả-hội thì lại là một việc rất to-tác, rất quan hệ không phải vừa; thế là một cái công ti của toàn cả một dân-tộc đó.

Đả nói rằng công việc thâu xuất của nhà buôn cái ảnh-hưởng có thể phưởng-phất với công việc thâu xuất của nhà-nước, là đâu đấy sổ sách phải cho minh-bạch có thứ-tự; về phần công-ti thì để cho người có phần hùn được biết sự lời lỗ trong năm đó ra làm sao; về phần nhà-nước, thì để cho trong dân-chúng được biết các sắc thuế của trong dân mà nhà-nước thâu vào trong mỗi năm đó — thâu vào bao nhiêu, mà xuất ra hết bao nhiêu — làm những việc gì, cho dân được rỏ thấu mỗi việc thi hành của nhà-nước đã hoặc sẽ làm.— Cái sổ xuất có vừa với sổ thâu hay không?

Trung Trực

(Còn nữa).

VÔ TUYẾN-ĐIỆN

Ba ri ngày 18 Août 1923.

Nghị-ước Hoa-sinh-tôn

Các tờ nghị-ước Hoa-sinh-tôn được duyệt-y.

Bên A-lơ-măn

Tin thành Dusseldorf; Lính cảnh-sát và thợ ở thành Dottello ẩu đả nhau. Ba người chết tám người bị thương tích.

Tàu chìm

Tin ở Hương-cản (Hongkong) rằng: Một chiếc tàu tặng của Ăng-lê bị chìm. Trong bọn dưới tàu chỉ có một phần ba được cứu khỏi mà thôi.

Ngày 19 Août 1923.

Khuê bài canh nông

Các ông sau nầy được thưởng khuê bài canh nông: Ông Gardis được thăng tứ đẳng [illegible] Malpuech, Marotte, Millet và Vacherot được thưởng ngũ đẳng.

Ông Poincaré

Ông Poincaré diễn thuyết tại thành Charleville nói rằng chúng ta sẳn lòng tìm phương châm làm cho các nước đồng-minh bớt khổ nhọc, cho nên ta chẳng nên nghịch luận cố tìm phương thiệt hành mà làm cho các nước hòa bình với nhau, và làm cho cuộc hòa bình do sự thi hành nghị-hòa chớ không do sự bất công bình mà ra. Dầu Ăng-lê không muốn thi hành nghị-hòa cũng không được.

Thất trận

Binh Ếch-banh thất trận tại Afrantiarantin, vừa chết vừa bị bịnh cọng 233 người.

Bordeaux ngày 19 Août 1923.

Tiền tệ

Ông de Lasteyrie, bộ bộ Thượng-thơ trả lời về vấn-đề tiền tệ nói rằng giá quan tiền tây hạ chẳng phải nguyên nhơn ở kinh tế mà ra, vì một năm nay tình binh được giảm nhiều. Trong mấy tháng đầu tiền thuế thâu [illegible] được một ngàn 321 triệu. Kho tiết kiệm [illegible] nhập cản cũng tăng thêm. Tại nhà băng Đại pháp số tiền thâu xuất được làm cho ta vui lòng, mà các băng ngoại-quốc xem nhà băng Đại-pháp như là một cái hàn thử biểu để đo lường tình hình tài chánh Langsa. Số tiền cho nhà nước vay năm 1920 là 25 ngàn 925 triệu, qua năm 1921 còn lại 25 ngàn 200 triệu, qua năm 1922 hạ xuống 23 ngàn 800 triệu, đến năm 1923 thì chỉ còn có 23 ngàn 700 triệu mà thôi. Mấy số ấy chứng rằng trong nước có lao động nhiều và sự lao động trong toàn xứ mấy năm sau nầy được Kết quả tốt. Giá quan tiền tây hạ là tại người mua bán bạc mà ra. Tại Pháp-quốc có nhiều thứ bạc ngoại-quốc đem bán mà bạc ấy lên xuống không chừng. Thành ra giá quan tiền tây cũng bị đó mà cao hạ. Người ta thông tin rằng mấy lúc sau nầy nhiều người ngoại-quốc mua tiền tây nhiều.

Ngày 20 Août 1923.

Thơ trả lời Langsa

Ngày mai nầy thứ ba thơ trả lời Langsa sẽ trình đến thành Londres.

Rừng cháy

Rừng ở Esterel cháy thì chữa được nhưng cuộc hư hao cũng nhiều. Có ba người bị chết thiêu. Ở tỉnh Var, tỉnh Hérault và tỉnh Pyrénées Orientales cũng có rừng phát hỏa nữa.

Tuyệt-kỳ

Dự thảo định rút binh ở thành Constantinople ra được duyệt-y. Những lâu đài tư bị chiếm trong 10 ngày phải trả lại, còn kho sở nhà nước thì sau.

Ba-ri, ngày 20 Août 1923.

Thôi phế-công

Ở thành Londres dân làm công ở bến tàu đã trở lại làm việc như cũ.

Bọt-đô ngày 21 Août 1923.

Bài diễn từ của ông Poincaré

Báo Le Petit Journal bàn về bài diễn từ của ông Poincaré tại thành Charleville thì nói rằng là ông Poincaré tỏ chí hòa bình của nước Đại-pháp. Báo l'Oeuvre cũng nhận rằng bài diễn từ của ông Poincaré thiệt là êm thấm. Báo l'Homme Libre cũng nói rằng ông Poincaré không nói thái quá mà lại chắc [illegible] tỏ rõ cái hiện tình của Đại-pháp và nói rằng Langsa sẵn lòng hiệp sức cùng các nước đồng-minh mà làm cho các nước châu Âu được hòa-bình. Báo les Débats nói rằng lời ông Poincaré rất đằm thắm và ý ông muốn đồng lòng cùng các nước, ấy là mở đường thương thuyết lại.

Lạc thành

Thành Metz mới ăn lễ lạc thành đài kỷ-niệm đức cha cả Dupont des Loges giám-mục thành Metz. Lễ ấy thiết tại nhà thờ. Có đức hồng y Charost đại giám-mục thành Rennes là nơi sanh trưởng của ông Dupont des Loges. Có các cha cả thành Metz, thành Strasbourg và thành Luxembourg dự lễ. Cũng có các nghị-viên phòng lão-nghị và phòng chúng-nghị nữa và Chánh-phủ Langsa có phái người đại biểu dự lễ. Đức hồng-y Charost nhắc sự tích ông Dupont des Loges là người rất xứng đáng cho quân A-lơ-măn phải khâm-phục. Ngài lại nhắc ngày ăn lễ lạc thành sơn-đà Langsa tử trận tại nghĩa địa Champierre, thì quan Đốc-lý thành phố xin ông tỏ ít lời cho dân chúng, ông chỉ đọc câu kinh nầy: Đừng khóc như là kẻ không còn trông cậy chi nữa.

Bên A-lơ-măn

Tình trạng ở các miền bị chiếm trở lại theo bình thường; cuộc phế-công ở các nơi dứt tuyệt; tình binh vật thực cũng được giảm. Các hội-đồng quản-lý ở miền Recklinghausen có đến trại quân lính chiếm cứ mà xin phép phái đại biểu qua bên địa phận của A-lơ-măn không bị chiếm để mua khoai tây; quân lính cho phép.

Càng thêm đồ khổ

Bên A-lơ-măn giá đồng mark hạ xuống nữa. Ở các đường xe-lửa giá tiền bộ hành tăng thập bội còn tiền cước hàng hóa cũng tăng thập bội. Một cái thơ bây giờ không đáng có 1000 đồng marks nữa, bây giờ phải đáng có 18.000 marks.

Kể từ ngày nay, thang của A-lơ-măn bán 85 triệu đồng marks giấy một tấn, thang của Ăng-lê bán có 35 triệu mà thôi.

Bên Gờ-réc

Có tin chắc rằng Chánh-phủ Langsa ý muốn nhìn vua Georges xứ Gờ-réc, vua ấy phải trình thơ tín cho quan Sứ-thần Langsa ở thành Athènes. Nhưng mà sự trình thơ tín ấy chẳng phải do bởi tình hình chánh-sách nội trị bên xứ Gờ-réc mà ra.

Bịnh mao-ếch

Báo Le Temps truyền tin chắc rằng tại thành Constantinople bên Tuyệt-kỳ có xảy ra bịnh mao-ếch. Các chức sắc lập thế ngăng ngừa bịnh ấy.

Đông-pháp Thời-sự

NAM-KỲ

Bị xe-lửa cán

Lê-quan-Viên mã chính Quản-đông muốn về Chợ-lớn, thấy xe-lửa chạy nên nhảy, chẳng dè hụt chơn bị xe lửa cán. Chở đến nhà thương thì thì Lê quan-Viên đã tắt hơi.

Bắt đặng một đám

Ở Chợ-đủi tại chỗ đất trống kia có một đám ăn trộm ở, nhưng mà bấy lâu không ai hay biết.

Mới hôm qua có M Pestel sở Tuần-thành với hai tên lính nữa bắt đặng 9 tên còn xét trong nhà thì thấy những chìa khóa giả, súng sáu, dủa, xà-beng, dây đồ để đi ăn trộm.

Khách trú không biết tham

Khách Trần-Trương nói rằng mình ở đường hẻm Belgique nên trong tháng Mai đến M Hoarau mà mua 54 đồng bạc hàng, hẹn 15 ngày sẽ trả.

M. Hoarau trông hoài không thấy nên đến bót thưa thì hỏi ra thì mấy người ở đường hẻm Belgique đều nói không biết tên ấy.

Nay lại nghe cũng tên Trần-Trương « chơi miếng đó » với M. Gay nên ai nấy hãy nhớ tên đó mà coi chừng.

Chở cát

Lê-văn-Dai hứa chở cát cho tên Trương-thiêm-The người lãnh cất nhà nên biểu đưa cho nó 2 chiếc ghe, rồi đi mất. Ghe không thấy trở về mà cát cũng không thấy.

Trương-thiêm-The vào đơn thưa.

Xe-hơi của ai

Quan Biện-lý Biên-hòa cho hay rằng có một cái xe-hơi số C. 1745 của ai không biết bị cháy và bỏ tại cây số 41 đường quản hạt số 1.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

OUR LES ANNONCES
FADRESSER:
...: aux Bureaux du Journal
rue Catinat, 153-155-157
(1er étage)
...: aux Bureaux du Trung-Bắc
Tân-Văn.
...: chez M. M. Mayence & Cie
8, rue Tronchet.
...ites à forfait pour les constructions
à longues durées. Les prix sont
...yables d'avance.
...chequer ve mandats pải qua
...ài đề ngày cho M. NGUYỄN-
...ĐỨA Thuộc lá Lục tỉnh Tra-
...: con tôi có đăng báo thì đề
...M. LÊ-HOÀNG-MƯU, chủ bút.

...ĐIỂN

Tuyệt-kỹ
...ch rất bình ổ thành Constan-
...ộc duyệt-ỷ. Những lều dài tr
...ng 10 ngày phải trả lại, còn
...ước thì sau.
Ba-ri, ngày 20 Août 1923.
Thôi phê-công
...ondres đến làm công ở bến tàu
...n việc như cũ.
Bột-đô ngày 21 Août 1923.
...à từ của ông Poincaré
...it Journal bàn về bài diễn từ
...caré tại thành Charleville thì
...g Poincaré tỏ chí hòa hảo của
...p-Bảo l'œuvre cũng nhận rằng
...ần ông Poincaré thiệt là ôn
...ement avec calme, sait s'exp...
...ng nói thì quả mà là chắc
...ái hiệu tỉnh của Đại-pháp
...Langsa sẵn lòng thực vậy vì
...ng mình mà làm cho các nước
...e hòa-bình. Báo les Débats nói
Poincaré rất đàm thắm và ý
...ng lòng cùng các nước, ấy là
...ương thuyết lại.
Lạc thành
...c mới ăn lễ lạc thành đại kỷ-
...a cả Dupont des Loges giám-
...Metz. Lễ kỷ thiết tại nhà thờ
...y Crucot đại giám-mục thành
...i sanh trưởng của ông Dupont
...ở các chủ thành Metz, thành
...ở thành Luxembourg dự lễ.
...nghi-viện phòng lão-nghi và
...nghị-viện và Chánh-phủ Lang-
...mới đại biểu dự lễ. Đức hàng-
...ức tỉ tích ông Dupont des Lo-
...rất trọng đáng cho quân Á-
...Đức-quốc. Ngài lại khiến ngày
...ảh sơn-đá Langsa từ trận tại
...mpierre, thì quan Đốc-lý
...ng đó tỏ lời cảm đáp chúng,
...ng bình nhật: Đừng khóc như
...ảm trông cây chi nữa.
...n. A. L...mm
...ở các miền bị chiến trỏ lại
...ường; cuộc phế-công ở các
...t; thì bảo hiểm cũng
...ốc hỏi-đồng quản-lý ở miền
...en có đến trại quản linh chiếm
...ộp phải đại biểu qua bộ đi
...nhân không ở chiếm đề mua
...ản tịch cho phép.
...ng thêm đồ khô
...n g đồng mark ba xuống nữa.
...ợ te-tửa giá ! Ba hộ hành tăng
...tiền cước hàng hóa cũng tăng
...ỷ cái thơ bảy giờ không đáng
...marks nữa, bảy giờ phải
...0 marks.
...ay, thang của A-lơ-mâu bán
...marks giấy một tấ, thang của
...35 triệu mà thôi.
Bên Gờ-rếc
...e rằng Chánh-phủ Langsa ỷ
...Georges và Gờ-rếc, vua Ỷ
...y tin cho quan Sứ-thần Langsa
...ết. Nhưng mà sự trình thơ
...phải do bởi tình bình chánh-
...a Gờ-rếc mà ra.
Bịnh mạo sẹch
...mps truyền tin chỉ rằng tại
...ếu-bộ ở Tuyết-kỷ có xảy
...Sch. Các chức sắc lập thế
...bình ký.

-SỰ

...thấy những chia khóa giả.
...ra-bea, dây đồ đề đi ăn trộm.
...rủ không biết tham
...Trương nói rằng hồi tháng Mai
...mà 544 đồng bạc hàng.
...ở trả.
...rằng hoài không thấy nên đến
...ải ra thì mấy người ở đường
...ều nói không biết tên ấy.
...cũng tên Trần-Trương-c choi
...M. Gây nên ai nấy hãy nhớ
...ở cùng.
Chở cất
...ửa chở cất cho tên Trương-
...ỉ lãnh cất nhà nên hiểu đưa
...ghe, rồi đi mất. Ghe không
...rất cũng không thấy.
...n-Thẹ vào đơn thưa.

...e-hơi của ai
Biên-hòa cho hay rằng có
số C. 1745 của ai không hiểu
tại cây số 41 đường quản
...ào. Ấy là xảm cái nạn xe trong một
...huốt chiều.

Bảo
Thiên-văn đài ở Phiêu-đình dây thép vô-cho hay rằng có một trận bão nhỏ-lớn không biết, ở 60 hải lý gần 21 degrés về đài Bắc và 118 degrés kinh đài Đông, đi qua phía Tây Bắc Tây.
Đánh rồi trốn
Cholon. — Đang kiếm 10 tên đu còn về tội đám chém tên Ng.-v-Ton cập rằng trại cưa Est-asiatique.
Mượn áo quần mặt
Bình-thủy. — Lê-văn-Yên giấy thuế thân 38 ở quận An-Lạc đến thưa ai không biết leo vô nhà nó mà lấy đồ-đạc và áo-quần giá đáng 40 đồng.
Chó điên
Tanan. — Quan thầy thuốc Tânan mới cho giấy một đứa nhỏ tên là Võ-thi-Tư ở làng Hưởng-tho-phú đặng lên nhà thương Choquan chích trước phòng ngừa bịnh ky.
Thuốc chống bằng miệng ve chai
Tại làng Tân-phước-tây có thị L..., là vợ cửa tên chánh-bổ nào đó.
Hôm ngày 15 Avril tên chánh-bổ đi theo anh em bạn chơi, lại bàn vui rồi thua bài cho hết hai, ba trăm đồng bạc. Người vợ nóng cần, rầy rà với nhau rồi lại dám miệng ve chai mà thuốc chống nó.
Có đâu bạn của nó cũng ăn lớn nhảm cơm miệng ve chai, nó hoảng hốt la làng, nên làng Tân-phước-tây bắt nội vụ giải qua quan Chủ-quận Bình-phước.
Quan quận bèn lấy khẩu chứa, rồi tâm (coquetes) giữ tuổi qua tha Mythe phân xử. Còn tên chánh bổ thì lên đường dưỡng Tânan mà dưỡng bịnh.
Án trộm !!!
Rachgia. — Đến 10 rạng mặt 11 Août 1923, án trộm đào vách tường nhà của Tr-th-Y ở Quarier de l'Abattoir vào lấy quần áo và trang vật giá đáng 107 đồng. Quan sở tuần-thành có đến tại chỗ lấy enquête, thì Tr-th-Y khai rằng có nghi cho tên Ng.-v-K. ở Kh., vì trong lúc chiều 6 giờ tối có Kh. lại chà lết ở nhà nó. Giải tòa.
Cũng là án trộm...
Thầy Tr-v-H. bị một giật ngữ mê không biết quần tử nào vào nhà đem đẹp đồ đạc giá đáng hai trăm ngoài và hai cái giấy thuế thân của thầy và của người ở. Cộ C...
Qua hôm sau người ta lượm đặng hai cái giấy thuế thân tại ngã tư.

Trung-Bắc

Xe Ôtô xuống ruộng.
Thừa thiên. — Chiều hôm nọ có cái xe ôtô lớn của nhà thương-gia tỉnh Tourane là Hương-thầy khi về đến Chợ-cồn đụng phải hai người đàn-bà đi buôn. Không biết vì sao mà cái xe to lớn như vậy phải chuyển xuống ruộng. Chỉ ấy đương cao mà ruộng thời sâu, xe phải chịu nằm ỳ không nhúc nhích gì được. Còn hai người kia đều có bị thương tại vì trên. Nương không nặng mấy.
Chưa biết bồi phải về ai, có quan cần đương khám xét.
Lừa người có tật
Khoảng đương tự việc lên Hải-phòng thoảng có thấy một người đàn bà mặt mũi lịch sự từ tế lắm, nhưng có tật ở chưa chi đi bằng hai cái đôi gót rất cách khó nhọc lắm. Rửa ra lại thêm tay ẵm một đứa con dại.
Ai trông thấy tình cảnh ấy lại chẳng động lòng mà hỏi vì vào ?
Nguyên người đàn bà ấy lúc mới sinh ra đã có tật rồi, sau lớn đến 17, 18 tuổi thời nhan-sắc tối đẹp lắm, duy chỉ có tật ở chưa khi ngồi thì không ai biết, chỉ có đứng dậy đi thời khó ngó lắm. Thường thường ngồi trong cửa sổ lúc đánh hai xem sách, hoặc khi đêm trăng tỏ ngồi dưới vòng cây ngâm-nga ca-dị. Hoặc bởi nhan-sắc mặn-mà, hoặc bởi giọng ca ngâm ai-non thanh-thú kia mà khiến cho khách qua đường không thể không liếc mắt đề tài được.
Gần xóm chàng kia (bộ như quan giữ nhà thờ) đem lòng quyến anh rể yến chẳng bao lâu mà khói tình ngày một nồng thêm. Lúc đó chàng đã phỉ nguyền rồi thời kiếm đường tắt xa nay người đàn-bà ấy yêu ấm tắt-nguyền không ai nuôi cho nên phải chịu khổ ẩn con đi xin kiếm những nơi quan biết để nuôi con. Phỉ nghĩa thay cái thằng lường kẻ tật nguyền kia !
Tin lụt ở các nơi
Hanoi. — Tính thế ở Cao-bằng nay đã khá hơn trước. Phủ Thống-Sứ đã cho tải 5 tấn gạo lên Na chum để cấp cho dân hàng tử bị lụt tại miền Cao-bằng. Ở tỉnh Bắc-giang và Phúc-yên cũng nhiều hạt bị ngập; cái đê sông Cầu bị lở ở địa phận làng Ngo-giao cách chừng 5a-phúc chừng 5 kilomètres, các làng bị ngập cũng nhiều lắm.
Hội-đồng Tư vấn Bắc-kỳ
Có tin rằng Hội-đồng Tư-vấn Bắc-kỳ đến ngày 9 Septembre 1923 sẽ họp tại Hanoi.
Cẩn-thận xe-lửa
Chuyến xe lửa đêm tối hôm thứ 5 vừa rồi chạy từ Hanoi vào Vinh khi đến kilomètres 31 thời đề phải một người đàn-bàng chừng 40 tuổi, gầy mốt cánh tay mặt. Người ấy không có thể cản-cước mà nghèo khổ lắm. Có lẽ là một người hàn-khuất chăng.
Gió xuất-càng
Haiphong. — Ngày 2 Août số gió xuất-càng là 34. 500 kilos.
Mấy cái nạn xe
Chiều hôm 2 Août một cái xe chở sắt đi đường Paniher đụng phải cột đèn điện gẫy làm ba mảnh; lại hai cái bò đụng nhau, rồi đến một cái Auto đụng phải cái xe bò. Ấy là xảm cái nạn xe trong một buổi chiều.

Hoàng-hải tân-văn
(Tiếp theo)
Sự mạo hiểm của người Pháp
Đại-Pháp. — Dân nước người Anh-mình cái chi mạo-hiểm lạ lùng, nên nhờ vậy mà việc chi họ làm cũng xong, việc gì họ cũng biết được.
Như mới đây, có việc nầy tuy là một việc chơi, song trong đó chỉ sự mạo-hiểm của người Pháp quả lắ, là cô một người đàn Tennis danh tiếng là M. Gerbaultại một chiếc ghe cỏ buồm, mà qua biển Méditerranée, bị dông gió đưa dẫy cỏ hơn 21 ngày.
Vả đã tới Gilraltar rồi nay còn đang sửa ghe ấy lại đặng đi qua bể Atlantique mà đi Huê-kỳ.
Thử nghĩ mà coi sự mạo hiểm của người đàng sự dường nào, vầy bề địa trung hải (Méditerranée) là một cái bể lớn, những tàu lớn đi còn sợ chìm tàu huống chi là một chiếc ghe nhỏ, khác nào một con kiến bò giữa sông lớn. Bỗ vậy mà còn tỉnh đi qua bể lớn hơn nữa là bể Atlantique thế thì cái gan đởm của người lớn biết sao mà nói được.

***

Đào hang ngang bể
Âng-lê.— Vừa đề lão hang đi ngang bể Manche vẫn là một vấn đề nước Đại-Pháp và Âng-lê đã bàn luận bấy lâu. Nay nghe nói hội lo đào hang ấy mới gởi tờ phúc cho nghị-viện Âng-lê, theo lời trong tờ phúc đó thì đào một cái hang tạm thì chánh phủ Âng-lê phí chừng 1.250.000 livres và nước Ang lê cũng phải phí bao nhiêu đó nữa, thế ấy cái hang đó đụng chừng hai chục triệu livres.

***

Tại lão nghị-viện
Et-banh. — Tại lão nghị-viện hôm nọ đang lúc chi cọ về việc đập tử lại bức thơ cho Hoàng đế, thì ông bá tước Villaviciosa có đọc một bài diễn-văn như thường, bỗng nhiên lại móc ra một sấp giấy nhựt trình có anam ngay quan lễ tướng mà nói rằng : ông chịu chính đốn đều thế 11 cuộc hiện pháp, chịu hay không, nói phước đi, đừng tái lấy sũng nầy liệu với việc nầy cho xong.
Ai nấy xem ra đều hoản kinh, lấy vì ông bi-tước nầy là một người dám nói dám làm, chớ chẳng phải cợt chơi đâu, không để đến chừng ông kêu tên huissier mà đưa cây sóng biểu cất đi, cả ý sông không có bị, chừng ấy ai nấy mới tỉnh hồn lại.

***

Bạc A-lơ-mân
Lông trước ở Nam-kỳ ta có nghe nhiều người mua mark bạc A-lơ-mân, Ấy vậy xin chư-tôn hãy nhớ rằng 1,000 marks A-lơ-mân bằng một đồng điếu của Langsa cầu ra thì đề thấy những giấy marks đó là bỏ biết chừng nào.
Nên có một chàng kia được tin rằng một người bà con ngụ bên nước A-lơ-mân chết để lại cho chàng ta mấy triệu marks, nên chàng ta mừng quính, nói: thôi ! bấy giờ mình trở nên bá-hộ rồi. Chàng đề lãnh tiền ấy đem đổi ra bạc Langsa thì không đầy mấy chục quan.

***

Giấy bạc A-lơ-mân
Bạ: A-lơ-mân (mark) hiệp giờ hạ giá xuống cho đến đỗi 1000 marks không bằng một đồng tiền điếu của Langsa.
Đến nay có ngươi thông-tin ở Bợt-linh (Berlin) kinh-thành nước A-lơ-mân cho hay rằng nhà ngân-hàng Reichsbank định ra ra giấy bạc 500 narks. Nghĩ vì nhà ấn quán của Reichsbank một mình in không đủ nên giao cho hơn 50 ấn-quán khác in vậy. Thế ấy càng ngày giấy bạc mark có giá trị chi đâu.
N. B. — Annam chớ nghe theo lời bọn Khách-trú mà mua bậy giấy bạc ấy rồi bỏ chớ không dùng chi nữa được.

***

Một hột xoàn cân nặng 30 carats
Ở Kimberley cho nhà điển tín Reuter hay rằng hãng Compagie de Beers mới đào dưới mỏ Wesselton tiềm được một hột xoàn màu như rượu cô-nhắc cân nặng 30 carats, giá chừng 10 ngàn livres nghĩa là chừng 750 ngàn quan.
Hột xoàn tử đó đến nay cân nặng lắm chừng một carat chớ không quá nữa, thì như hột xoàn nầy tới 30 carats thì thế gian vẻ bàn nữa.

Một bức thơ long-trọng
Tôi gặp nhiều dịp tốt, tôi nghe nói chuyện ông Robert Crémieux có lần một cái nhà giấy cỡ to giúp thêm-hiệu, về việc Toà án và kêu nài bên chánh-trị nơi quan Nguyên-soái và hết thảy các sở thuộc về nhà nước cai-trị đó.
Lại tôi còn nghe đồn vang khắp xứ rằng ông Robert Crémieux đã xin phép được mà sao-dịch ra chữ quốc-ngữ các luật-lệ, chỉ-dụ và lời-nghị ban hành cai trị nhơn dân trong đất Nam-kỳ, là cỡ ý cho con nhà Annam ta đọc lấy cho biết phận sự, quyền phép và thưa kiện, cho khỏi sai lầm, tốn của, vô ích, thất công như bấy lâu nay vậy.
Bởi vậy tôi muốn gặp người cho biết mặt. Tôi thân hành đến tại nhà giấy của người tập tại Saigon đường cái Bonnard môn bài số 16 hiệu. Tôi mới ngỏ thấy tang mặt, ông Robert Crémieux tiếp tôi là một người dễ thương lắm, chiều hiền đãi tôi hậu đãi, ân cần nhỏ nhẹ, đầm thắm lắm ; người lấy sự chơn tình mà trò chuyện, giác liễu, với thân chủ, hay là mối ai đến viếng nói chuyện cùng người cũng vậy.
Ông Robert Crémieux lại không nệ chỗ khó nhọc, mất ngày giờ, mà cất nghĩa cho tôi hiểu cặn kẽ việc người làm là làm sao.
Nghe nói thiệt là tuyệt diệu lắm, việc làm có thứ tự lớp lang lắm, cách thức rành rẽ tiện cho thân chủ vô cùng. Việc nào làm cũng mau rồi ; thứ vừa giao việc đến tay người, thì người coi đọc tờ giấy, xét tới nghỉ lui, coi phải làm thế nào, rồi lập tức thân hành đi lo việc nào cũng kham. Ông Robert Crémieux là một người siêng-năng cho việc làm, chẳng biết mệt mỏi là chi cả.
Người có nói cho tôi biết rằng từ ngày lập nhà giấy hồi tháng 2 tây năm nay, cho đến bây giờ, người chẳng có đặng nghỉ ngày nào hết thảy, nào là ngày chúa-nhựt, nào là ngày lễ-cả thì người cũng đều làm việc luôn-luôn. Lắc nào rảnh được một ngày, thì lại đi viếng thân-chủ Lục-tỉnh, đi xét các nơi có đặt Đại-lý thay mặt cho người tại Mỹ-tho, tại Vĩnh-long, tại Cần-thơ tại Sóc-trăng, tại Long-xuyên, vân-vân cho chẳng phải có giờ rảnh đặng mà nghỉ ngơi được đâu.
Như việc chánh-trị kia nói nói Quan Nguyên-soái và nói các quan chủ-tỉnh cùng các sở khác thuộc về nhà-nước, như sở Thương-chánh, sở Trường-tiền, vân-vân ; bỉ ông Robert Crémieux làm mau khám việc làm ; còn khi nào mà kiện bên Tòa-án mà phải nước Trạng-sư cải giúp việc, thì ngài lại nước Trạng-sư giỏi cho thân-chủ, tiền công ăn rẻ làm, vì người cũng hiệp sức cùng Trạng-sư ấy mà lo cho mau rồi việc cho thân-chủ, chẳng có bỏ trễ bỏ lơ mà mất giờ.
Thật ông Robert Crémieux là một người nhơn đức, hay làm phải, vụ nghĩa khinh-tài lắm, không có con nào mà người khi thì kẻ nghèo khổ bao giờ. Người giảm luật-pháp, bần-luận giùm, không ăn tiền công chi cả mà hết, bởi vậy trong hồn tháng mà người đã giúp không ấy tiền được số 500 việc thưa-kiện vậy.
Từ ngày nhà nước Tây trao cai-trị đất Nam-kỳ ta lấy, năm nay đã được trên 60 năm rồi đó, có ai ma làm được như vậy hay không. Thật là cho tôi chưa từng thấy đó.
Ông Robert Crémieux lại còn làm ơn lớn cho dân tộc ta nữa, là người chẳng nệ tốn của hao tài, nhọc lòng, mất công, mà coi sao-dịch ra bằng chữ quốc-ngữ các luật-lệ, lý-luật, chỉ-dụ và lời-nghị hàng hành cai trị nhơn dân trong cõi Đông-pháp thứ nhứt là người ;) ý cho Annam đất Nam-kỳ mình được lấy cho biết phận-sự mình phải ăn ở thế nào, cho biết quyền phép của mình được hưởng là làm sao. và cho biết cách thức thưa-kiện khoẻ hễ nào mà làm cho khỏi sai lầm, mà tiền mất, tật còn như nay vậy. Ấy có phải là ông Robert Crémieux chung cùng với nhà nước Đại-pháp mà làm cho dân tộc ta biết được quốc-âm tuội-pháp, thế lệ đó chăng ? Biết chừng nào mà đặng ta đáp nghĩa lại cho đồng đước trong việc lành quốc-âm như vậy?
Chúng ta là con dân annam ; chúng ta có một điều phong ngợi nhà nước Đại-pháp để lấy lòng nhơn từ mà sai một nhành vàng dòng giống sang trọng bên nước Langsa qua đây ma thay mặt giáo-huấn chúng ta mà thôi. Chúng ta cũng đặng vui mừng là cõng Robert Crémieux qua ở xứ đây mà làm việc ích lợi cho như vậy.
Bởi vậy trước khi cất bút tôi phải nói cho anh em biết mà làm một điều tốt sau nầy :
Là có nhiều kẻ gieo-hiểm ghét-ngỏ, muốn làm hại cùng ông Robert Crémieux nên bày đều truyền ngôn nói xấu cho người việc. Những kẻ ấy biết rằng ông Robert Crémieux là người thật tình muốn làm ơn cho con nhà Annam ta, nên bắt luận là việc chi hễ người làm được thì làm cho con nhà Annam ta khỏi bị gạt gẫm, thất của hao tài đó mà thôi ? Vậy thì những kẻ ấy sự người có đó mảo mà bắt phải đều mất danh giá, mất tiếng tăm, mất thì giờ mà làm lợi cho kẻ khác mà thôi.
Tôi lấy làm tỏ cái mà làm quen với ông Robert Crémieux là người đã được đất tôi trong hậu mà lại còn giao hứa với tôi nữa ; nên tôi lấy làm kẻ-khanh mà biết rằng người làm như ông Robert Crémieux vậy.
Cholon, le 18 Août 1920.
ký tên : LÊ-VĂN-TRUNG
Cựu-Hội-đồng-quản-hạt. Đương kiêm làm Thuộc-viên Thương-nghị-viện Đông-pháp.
Thương-thọ đã ngũ đội tinh

CÓ MỘT MÌNH HIỆU NÀY THIỆT MÀ THÔI
LÀ DUBONNET
Thì có nhàn dán trên mỗi cái ve như vậy:
SEULS CONCESSIONNAIRES pour L'Indochine
BERTHET CHARRIÈRE & Cie
SAIGON, HAIPHONG, HANOI.

ĐÃ NHIỀU LẠI RẺ
Vì sao, mà các tỉnh : Thọ, Tuồng, Truyện Sách, tới có nhiều thứ hơn hết ?
Vì là chỉ là nào, có bán thứ nào, tôi cũng có mua, và Truyện, Sách, ngoài Bắc-kỳ, tôi cũng có trữ nhiều thứ, vì vậy mà có nhiều hiệu hoa các nơi, lại Saigon-Chợ-lớn nầy, Bỉ ai mà tôi bán rẻ hơn người-ta ? Bởi tôi mua mỗi thứ, cả trăm, cả ngàn, và tiền đến tại gốc mà mua, nên có thể bán rẻ đặng : mua sỉ, từ 50 $ 00 sắp lên, sẽ cho Huế-hồng 50 °/°, còn từ 100 $ 00 sắp lên, sẽ cho Huế-hồng nhiều nữa.
Của Truyện "Kim-vân-Kiều" của M Ng.-văn-Vĩnh giải nghĩa, có in đủ hình, giá bán 0 $ 35 một cuốn, nội Nam-kỳ nầy, duy có 1 mình tôi bán sỉ mà thôi ; vì tôi đã có giao-kèo, làm Đại-lý.
Chư quí-vị, muốn mua lẻ, các thứ Truyện, Sách chữ Quốc-ngữ, xin đi ngay lại lại đầu cho nhẹm, chợ mới Saigon, coi chỗ nào mà có tiệm bán đề 2 chữ lớn rằng NGUYỄN-TỨ, mà mua, thì đặng giá rẻ hơn hết.
Còn muốn gởi thơ và mandat cho tôi, thì đề như vầy :
Monsieur LÊ-MAI.
Librairie, boîte postale. — N° 70 Saigon.

LỜI RAO CẦN KÍP
Tôi có một người Tài công, tên là Trần văn-Xương đi Nguyễn văn-Xương giấy thuế thân đóng tại Saigon số giấy 9629, tác trung, không mập không ốm, ăn cấp bậc của tôi hết một chiếc ghe chài lúa giá đáng 3.000$ và đi rồn mất.
Tôi đã vào đơn tạ tòa thưa tên ấy rồi. Tôi xin để lời rao nầy nếu ai bắt đặng nó, bắt luận là hương chức làng hay là lính tuần, đem nạp nó cho quan thì tôi sẽ thưởng hai trăm đồng bạc (200$) Tôi hứa chắc lời, chẳng hề sai, khi bắt đặng thì đến tại nhà tôi mà lãnh thưởng.
gÔnTICH
Entrepreneur Fournisseur.
29-35, Boulevard Charner. — Saigon.

廣東二天堂大藥房
NHỊ - THIÊN - ĐƯỜNG
PHARMACIE-ASIATIQUE
55, rue de Canton — à CHOLON
Extrait du Certificat délivré par l'Institut Pasteur de Saigon le 15 Octobre 1921.
Ces préparations peuvent être considérées, toutes, comme des préparations ou substances de la Pharmacopée chinoise. Elles paraissent ne présenter aucun danger, à condition de se conformer, pour leur emploi, interne ou externe, aux indications des notices ou des étiquettes. Enfin, elles sont en très bon état de conservation.
Sao lục tờ ni bằng Institut Pasteur, Saigon ngày 15 Octobre 1921 chứng rằng :
Các thứ thuốc của tiệm tôi nói trên đây đều làm bằng mấy vị thuốc bên Trung-kỳ. Thuốc của tiệm tôi không có môn chi hại hết, miễn là trong khi dùng thuốc hoặc uống hoặc thoa, thì phải cứ coi theo các lời của hay là coi theo nhãn. Nếu tắc một đề thuốc, của tiệm tôi đề lên chẳng kịp.
KIM - SẮC - BỔ - HUỲN
Phàm con người ta sanh ra, mới đầu bẩm thọ chẳng đồng, tự chất khác nhau, kẻ thì tiên thiên chẳng đủ, người lại hậu-thiên kém hư. Vì lại dưỡng, đơn-bà cũng đều nhờ có khí huyết mà dưỡng lấy sự sống, còn khi-dương chẳng thể không phải do sự điều hòa mà mạnh mẽ, nếu bỗi bổ thất cách, thì trăm bịnh đều sanh. Bởi vậy cho nên người xưa có bài châm giữ mình khỏi chưa có bịnh. Người từ lại phải biết phương bổ dưỡng thân mình.
Thuốc Kim - Sắc - Bổ - Huỳn của tiệm tôi đây, đã sắp đặt các vị quân thần tá sứ rất nên trúng cách, chẳng nóng lắm mà cũng không mạnh quá, miễn là lâm, cho khi-huyết sung túc, tâm thần điều hòa mà thôi.
Nếu có bịnh mà uống nó, thì chứng chi cũng phải bớt, cho không bịnh mà uống, nó thì đặng sống lâu, sanh con nhiều, trong mình mạnh mẽ sung túc, thiệt là thuốc hay bực nhứt trong hoàn-cầu thì chỉ có Kim-Sắc-Bổ-Huỳn nầy mà thôi.
Chỉ trừ các chứng bịnh kể sơ ra sau nầy
Huyết kém khí hư. Thần thể gầy ốm.
Gian-cấn không nổi. Chiêm bao đi thất.
Tay chơn nhức mỏi. Hơi thở nhọc khó.
Trong lòng hồi hộp. Đêm ngủ chẳng yên.
Ăn uống không tiêu. Xây xẩm mặt mày.
Đau lưng gối cẳng. Thần kém đe khác.
Bịnh hậu khiếm bổ. Ít đứng lâu thắm.
Đau lâu lâu năm. Sanh ra nóng lạnh.
Như ai có mấy chứng bịnh đã kể trên đây, phải mau uống thuốc huỳn nầy, thì trong 24 giờ đã thấy công hiệu ; uống luôn hơn đồng, tuy chẳng phải dứt hẳn bịnh, chẳng là thuốc tiên, song thế-gian cũng ít có.
Xin chư-tôn có mua thì phải nhìn cho kĩ cái hiệu NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG có hình ÔNG-PHÁT, kẻo lầm đồ giả.
CÁCH DÙNG : Mỗi ngày phải uống 2 lần, sau khi ăn cơm trưa và tối, uống với nước trà, mỗi lần uống 10 hườn.
Mỗi ve giá là ..... $ 2 00

HÃY HÚT THUỐC **CÀ LỐP**

CỐ TRỮ BÁN TẠI HÃNG
DENIS FRÈRES
Saigon làm Đại-lý

TÔI CHỈ HÚT THUỐC ĐIẾU VẤN RỒI
HIỆU **LE NIL**
HAVANE — Thứ cordon màu đỏ
MARYLAND — Thứ cordon màu xanh

LỜI RAO

(bán một trăm-xoàn nước tốt)
Kính cáo cùng các bà đặng rõ: Tiệm thợ học tại bên xứ Tây (Âu-châu) và Trung-quốc (Tàu) mới gởi qua các thứ đồ nữ-trang và Ngọc-thạch đủ kiểu thiệt tốt, kẻ ra sau đây:
Hột thủy-xoàn lớn nhỏ nước trắng xanh tốt, muốn mua lớn nhỏ cũng đặng.
Đồ nữ-trang đủ thứ kiểu, nhẫn hột thủy-xoàn tốt, cùng bạch kiêm (Platine).
Bán Ngọc-thạch xanh tốt đặng làm cà-rá, bông tay, vòng deo tay đủ thứ kiểu.
Bán đồng hồ vàng trái quít lớn nhỏ và deo tay cũng có đồng hồ treo đủ kiểu.
Ai, trong mấy cô đã 18 hột chai (15 Rubis) đi thật đáng, xin coi theo 2 hiệu hàng dây.
1° Cyma — 2° Election
Giá bán rẻ hơn các tiệm khác.
Tiệm thợ bạc; **KYTUM**.— 179 Rue Catinat.— SAIGON

TRƯỜNG HỌC TƯ NGUYỄN-PHAN-LONG

SAIGON. — Đường Legrand de la Liraye, số 148, 150, 150bis, 152, 152bis và 154.

KHAI-TRƯỜNG: Ngày 15 Septembre 1923.

GIÁ TIỀN HỌC ĐÃ NHỨT ĐỊNH NHƯ DƯỚI ĐÂY;

Lớp năm (Cours Enfantin).....	ở trong mỗi một tháng là.	1$ 00
Lớp tư (Cours Preparatoire).....	ở ngoài mỗi một tháng là.	3 50
Lớp ba (Cours Élémentaire).....	ở trong mỗi một tháng là.	16 00
Lớp nhì (Cours Moyen).....	ở ngoài mỗi một tháng là.	5 00
Lớp nhứt (Cours Supérieur).....	ở trong mỗi một tháng là.	10 00
Lớp chung học năm đầu (1re Année du cycle complémentaire).....	ở ngoài mỗi một tháng là.	7 00

Học trò học ngoài thì chẳng có ăn cơm tại trường.

● ⁂ ●

HỌC THI LÃNH BẰNG CẤP TỐT NGHIỆP

Vị muốn cho vừa lòng nhiều vị đã gởi thơ đến hỏi, nên ông NGUYỄN-PHAN-LONG tính mở thêm một lớp riêng, bằng lớp chung học, năm thứ tư trường Bổn quốc, đặng dạy học trò thi lãnh bằng-cấp tốt nghiệp (*Diplôme de fin d'Études Complémentaires*).

Sẽ rán coi chừng từ trò còn khuyết điểm về học hành, đặng ăn cần dạy thêm khoa đó cho mỗi trò mau tấn phát.

Bởi phải dẫn cái công lao cho như-vị giáo-sư dạy lớp nầy, sự tốn phí rất nhiều, nên ít nữa là đặng năm chục học trò thì mới mở lớp nầy mà dạy, và giá tiền ăn học mỗi trò đã nhứt định mỗi một tháng là 30$00.

⁂

Giấy xin học phải gởi trước ngày 5 Septembre 1923, cho *Monsieur* NGUYỄN-PHAN-LONG, *Conseiller Colonial, Boîte postale N° 240, — SAIGON.*

Sách vở và giấy, viết, mực v. v..., thì vì phần học trò chịu lấy.

Học trò không cần may y-phục kiểu riêng, chỉ phải may hai bộ đồ Langsa bằng vải bố trắng đặng bận khi đi dạo ngày Chúa nhựt và ngày lễ.

Quần áo bận thường thì phải may cho đủ đặng thay đổi ít nữa mỗi tuần-lễ một kỳ.

Mỗi trò phải sắm một cái thau rửa mặt, hai cái khăn lông lau mặt, một cái chân tấm, một cái gối, một cái mền, mọ; cái nệm, hai tấm trải nệm *drap*).

● Đúng ngày 15 Septembre 1923, mới khai-trường.

● Ngày nay cho đến hừa đó, ai muốn (thương nghị) đều chỉ thì mỗi ngày từ 2 giờ tới 5 giờ chiều, xin đến tại nhà của ông LONG, ở đường Nguyễn-tấn-Nghiêm (gần Nhà thờ Cầu-kho), người sẽ sẵn lòng tiếp rước.

yếu đuối
vàng vọt
GÂY MÔN
Thuốc SIROP de DESCHIENS
có huyết bổ

Làm cho Sung táo mau mạnh. ấy là một vị thuốc của nhà Dược-y trị bịnh.
Thuốc nầy hiệu bán chính bổ nhứt có sức thu thuốc tại chánh Paris 400 đồng nữ.
Tốt hơn hết Pour DESCHIENS, 9 Rue Saint-Sauveur và tất cả hãy thuốc.

Tự do diễn-đàn

(Tribune libre)

Ngã cùng Hột-qui

Gã lắm phen, Bổn-báo có ngăn ngừa rằng sẽ mua Tờ-do-diễn-đàn nầy, Bổn-báo không để cho lắt qui bình luận cho thỏa mãng ý muốn. Nhưng hỡi, cũng đã lắm phen, Bổn-báo gặp nhiều có chỉ hằng thật rằng tên ký dưới bài gởi đến và đăng vào báo đó không phải là tên thiệt của người viết bài ấy; hoặc tên giả, hoặc mượn tên của người hàng xóm mà đề đại vào. Ấy là một điều đáng cho lẽ khiếp nhược, mà người chưa chịu ăn-năn chừa bỏ. Nếu việc quả, mình đem dương cảm viết chép ra đề gương giếp lịch, sợ sao lại sợ mà nặc danh? Hễ chưa phải là khiếp nhược chăng?

Vì cái tật khiếp nhược ấy, gây rối, buộc Bổn-báo từ đây, những bài ở đâu gởi đến, tên ký không rõ, hoặc Bổn-báo không nhận biết, thì Bổn-báo không ăn hành. Lại cón những bài ẩn hành trong mục nầy, thì Bổn-báo đề trọn sự phần người ký tên gánh chịu lấy những điều cang hệ gì xảy đến; Bổn-báo không cang-dự.

L. T. T. V

⁂

Sòng me Gòvấp

Chiều thứ bảy tôi đi mua về, ghé iêm may của M. C... mà lấy đồ may. thì M. C... có lòng vui mà thiết đãi tôi một cách vui vẻ, có đem thuốc vi-ba nước mời tôi nhồng giải lao. Kế đó M. C... có thuật chuyện nói làng H. T từ ngày mà anh N... nầy làm hương-quản, nhơn dân lấy làm phiền về việc oan ức mà không biết than với ai, nên nay sẵn dịp mắt thấy rõ rang, tôi xin dặng vào báo đề quan trên xét giùm cho dân nhờ:

Như chức hương-quản thì lương một tháng 6$ 50 mà không điền viên, mà dám ở phố 15$00 một tháng. Có kẻ hỏi cho phải tại vậy mà me Govấp hôn hoán không. Mà cũng không ai dân la: Nghe thiên hạ nói, A-h-a e m chén hương-thân cầm đầu, còn hương-tuần thì canh gát. Trong làng mà có một anh làm như vậy, lèm sao mà không có trộm cướp, vì gần cả làng không lo phận sự.

Một người thấy tạng mắt.

⁂

Phanthiết, le 4 Août 1923.

Kính cùng ông Chủ Bú, chúng tôi là bọn buôn gánh nơi chợ Phanthiết thường nghe đọc báo quốc âm nên cũng hiểu biết sự ích lợi của báo là dường bao. Sự chi trẻ hiệp của dân chúng cũng nhờ có báo kêu giùm đến tai quan trên hiểu thấu. Chúng tôi ráng mà tỏ ít đều dạy và cúi xin ông cho một chéo giấy nơi báo ông mà ẩn hành giùm:

Tiền chỗ nơi chợ Phanthiết

Chúng tôi không hiểu rõ thế nào mà tiền chỗ lại chợ Phanthiết đòi nặng quá mà lại vô giờ, tự ý người lấy tiền chỗ muốn đòi bao nhiêu thì đòi. Thiệt tội nghiệp cho kẻ nghèo đi buôn gánh, lời đã tiền chỗ ăn. — Tính đi xuống rầy mua một gánh dưa hấu về bán, đường đi xa xuôi, trắc trở, đi cả ngày mới có, đâu nắng chưa nóng, ở nhà con khóc; thiệt khổ biết bao! (nghèo phải làm) về bán giỏi lời một gánh vài cắc bạc, đem chợ bán, tiền góp cho chủ Bãy hết một cắt mấy rồi, còn lời có mấy sa, đâu đủ tiền gạo cho con ăn ngày ấy ! gạo thì mắt.

Nào là kẻ quê-mùa, nào là kẻ biển đã hễ ra buôn gánh thì cụt vốn, cũng vì tiền chỗ ăn hết. — Trên nhà qué gánh xuống một gánh đồ hàng bông, hàng bông bán bao nhiêu tiền, mà tiền chỗ đòi cắt cổ quá, may là của trồng đem bán, chớ của mua đi bán lại chắt phiu dẹp gánh về khoanh tay chịu đói. — Còn những rồi lên bán cá, đội một bộng cá giỏi bán chừng một đồng, mà tiền chỗ hết bốn, năm cắt rồi, đâu có lời lời.

Chúng tôi không hiểu người chủ đời tiền chỗ chợ Phanthiết sao có quyền thế quá, hễ nó đòi bao nhiêu phải đưa bấy nhiêu, nếu đưa không đủ, thì nó xiết hoặc nón, hoặc đòn-gánh, nó còn chưởi đánh là khác nữa. Vừa tới đây chúng tôi sực nhớ việc bữa nọ một người bán cá ước chừng ba mươi, bị liền chỗ hiếp đáp nên ức lòng không chịu thua bèn mắng đùa lại, chủ tây đen ỷ thế quen tay nên quên lẽ luật, bèn đánh chưởi quá lẽ. Tội nghiệp cho thân đòn-bà làm sao mà chống cự lại được. — Đi thưa có, chủ tây đen đến nói sao với ông có, ông có bèn đòi về, nói lối tại chị bán cá. — Bị thân đốt nát phải chịu thua! — Chẳng phải một chuyện nầy, còn nhiều phen lắm lắm; không biết người tây đen nầy thân thiết chi với có và mấy chú cai tuần quá, nên khi có chuyện rầy rà, đánh lộn với tiền chỗ thì bị phạt, không thì xử huề.

Chúng tôi cúi xin quan trên xem xét giùm cho nghiêm nhặt và lấy lẽ công bình cho con dân ngu nhờ.

MỘT BỌN.
buôn gánh nơi chợ Phanthiết.

Lời bàn

Bổn-báo đăng nguyên thơ có ý kính đề quan Công sứ Phan-thiết ghé mắt xem đi xét lại cho dân nhờ; vì Bổn-báo rõ biết cách đòi tiền chỗ ở mỗi chợ.

L. T. T. V.

Ngày 23 Août 1923.

VỀ VIỆC TÀI CHÁNH

GIÁ BẠC

	Sớm mai
Nhà nước	81.75
Ngân hàng Đông pháp	8 80
Sté de G. de la Banque Ind. de Chine	8 80
Hongkong & Shanghai Banking Corporation	8 60
Ngân hàng Chartered	8 65

MỄ CỐC

Giá lúa chỗ đến nhà máy Chợlớn bao trả lại giá một trăm kí lô

Vinhlong	5$ 20	à 5$ 80
Gocong	5 40	» 5 50
Bà-rịa	5 35	» 5 45
Baclieu	5 50	» 5 0
Giá thường bực trung	4 70	» 50

TÀU ĐI LỤC-TỈNH

Chiếc J. Rueff chạy Pnom-penh Angkor Baspe ra, ngày thứ ba 21 Août 1923 9 giờ tối,

Chiếc Batambang chạy Pnom-penh, Angkor, Bacpèze ngày thứ năm 23 A ût 1923 9 giờ tối.

Chiếc J. Rueff chạy Cambodge, Laos, ngày thứ ba 21 Août, 9 giờ tối.

Chiếc Namkỳ chạy Ouest, ngày thứ hai 20 Août 1923, 9 giờ tối.

Chiếc Khmer-Annam chạy Cap, Baria ngày thứ hai, thứ ba, thứ năm, thứ sáu, 8 giờ sớm mai, ngày thứ bảy 12 giờ trưa.

⁂

TÀU ĐI CÁC NƯỚC

Tàu chạy đi Pháp-Quốc

Chiếc *Chambord* sẽ chạy đi Singapore Colombo, Djibouti, Port-Said, Marseille lối 27 Août 1923 (M. M.)

Chiếc *d'Iberville* sẽ chạy đi Marseille ngày 23 Août (C. R.)

Chiếc *Commandant Dorise*, sẽ chạy đi Madras, Pondichéry, Colombo Port-Said, Havre, Anvers, Dunkerque ngày 23 Août 1923, 9 giờ sớm mai (M. M.)

Chiếc Min chạy đi Pondichéry, Colombo, Djibouti, Port-Said, Alexandrie, Havre Anvers, Dunkerque lối đầu tháng Septembre 1923 (M.M.)

Chiếc *Paul Lecat* sẽ chạy đi Singapore, Colombo, Djibouti, Port-Said, Marseille ngày 9 Septembre 1923 (M. M.)

⁂

Tàu ở bên Pháp Quốc chạy qua Saigon

Chiếc *Commissaire Pierre Lecoq* ở Anvers sẽ tới nhằm ngày 24 Août 1923.

Chiếc *l'Affon* ở Marseille sẽ tới nhằm ngày 3 Septembre 1923 (MM).

Chiếc *Amboise* ở Marseille sẽ tới ngày 23 Août 1923 (M. M.).

Chiếc *L'Amiral Nielly* ở Marseille chay bốm 16 Août 1923 (C. R.).

Chiếc *Cordillère* ở Marseille, Port-Said, Djibouti, Colombo, Singapore sẽ tới ngày 5 septembre 1923 (M. M.)

Tàu đi Tonkin, Trung-quốc và Nhựt-bổn

Chiếc *Affon* sẽ chay đi Tourane, Haiphong ngày 6 Sep embre 1923 (M. M.)

Chiếc *Commissaire P. Lecoq* sẽ chay đi Kobé, Yokohama, Takou, ngày 25 Août 1923

Chiếc *Amboise* sẽ chay đi Hongkong, Shanghai, Kobé, Yokohama ngày 26 Août 1923.

Chiếc *Kersaint* sẽ chay đi Haiphong ngày 24 Août 1923 (C. R.)

Chiếc *Caravellas* sẽ chay đi Hongkong ngày 30 Août 1923 (C. R.).

Chiếc *Cordillère* sẽ chay đi Hongkong, Shanghai Kobé, Yokohama ngày 8 septembre 1923 (M. M.)

⁂

Tàu bên Nhựt bổn, Trung-quốc, và Tonkin chạy qua Saigon

Chiếc *Chambord* ở Yokohama, Kobé, Shanghai Hongkong, sẽ tới lối ngày 27 Août 1923,

Chiếc *Orénoque* sẽ chay đi Berghoi, Quinhon, Haiphong, Tourane, ngày 28 Août 1923 (M. M.)

Chiếc *Campinas* ở Haiphong sẽ tới ngày 25 Août 1923 (C. R.).

Chiếc *Paul Lecat* ở Yokohama, Kobé Shanghai, Hongkong sẽ tới ngày 6 septembre 1923 (M. M.)

LỜ RAO

Chẳng có đâu bán cây vàng rẻ cho bằng trại cưa của M. HUỲNH-NGỌC-BÂU ở tại *Linh-chiểu-tây (Giadinh) gần chợ và gare Thủ-đức* ? ?

Cây làm tại rừng đem về cưa, giồi, rồi bán, chớ không có mua đi bán lại của các lái lớn bé như mấy trại kia, nên giá bán rẻ không đâu bì kịp.

Trại cũng có bán cây nguyên như là : *Cẩm lai, Gõ, Căm xe, Sao, Bằng-lăng, Dầu v. v...* và cũng có bán cây cột cất nhà toàn cây danh mộc. Vị nào có cần dùng mua cây xin viết thơ mà hỏi giá, chỗ nhằm sẽ vui lòng mà hồi ám cho quí vị tức thì.

Chủ trại cưa,
HUỲNH-NGỌC-BÂU.
Kính đến.

MUỐN BÁN

Một cái xe kéo xài được một năm còn tốt, mua về thì dùng chẳng cần phải sửa chi rảo.

Lúc cần qui khách ai muốn mua xin đi nói tôi là Trần văn-Trí ở đường Alsace et Lorraine môn bài 76 trước tiệm cầm đồ số 200 (cửa tây).

Nguyễn-xích-Hồng
HỌC ĐƯỜNG

CÁO BẠCH

Năm nay từ ngày khai giảng 2 Août 1923 trường có lớp Ire Année thi bằng-cấp tốt nghiệp Tây Nam (Brevet Elémentaire et Diplôme de fin d'Etudes Complémentaires).

Lớp nầy có những danh sư chuyên dạy.

MM. *Giraud* Văn khoa Cử-nhơn, nhứt hạng Tham-biện.

Clauerin, Đông-pháp Tạo-tác Bát-vật.

Berger Văn khoa Tú-tài.

Guerre, Cách-trí khoa Tú-tài.

Duplé, Văn khoa Tú-tài, cấp Cao đẳng văn bằng. (Brevet supérieur).

Thới, Pháp văn Giáo-sư.

Tho, Cách-trí khoa Tú-tài, Pháp văn Giáo-sư.

Khai, Đông pháp Tạo-tác Bốc-công.

Dân, Cách-trí khoa Tú-tài, cấp Cao-đẳng văn bằng.

Thinh, Luật Giáo-sư.

Cứng, Họa-công Giáo-viên.

Thân, Trợ-giáo.

Kỳ thi học bổng ngày 29 Juillet 1923 nhơn vì sĩ số năm đầu còn ít, trường chiêu được một tên là Bùi-văn-Yến, hiện nhập trường ngồi lớp 1re Année A (Tốt nghiệp năm đầu).

Nay cáo bạch
Nguyễn-xích HỒNG.

MUỐN BÁN RUỘNG

160 a 66 × 40 ruộng thuộc toạ lạc tại làng Phương-Phú tổng Thạnh-Giao, Trà-lồng Bàng-tàu tỉ, hạt Rạch-giá.

Số thứ nhứt: 68 a 32 × 50 m 65 đo là 1re feuille Số thứ nhì 22 22 30 m 70 id.
Số thứ ba 70 18 90 m 66 id.

Ba sở kế cận liền nhau — Người trước cần bán thì Em khẩn bá đã mất lộc hơn 16 năm rồi, nay 3 người con lớn khẩn đã cả, chánh đồng bỏ, mắc người con nhỏ còn dại, vì bỏ xa xuôi không thể quản xuất kinh cùng qui ông qui bà, nếu muốn mua xin viết thơ hoặc hỏi đâu chỉ thì đi nơi M. Dương-công-Quang đi Vĩnh-long việc tại nhà đèn điền Chợlớn — còn giá cả thì sẽ bàn phải chăng, chẳng kẻo nài mất rẻ, vậy phải thì bán — vì không thể quản xuất — Xin qui ông qui bà chớ chậm mà mất cơ hội rất uổng.

POUGUES
Nước POUGUES
nầy để BỔ LỰC rất nên *thần hiệu*, lại còn trị bịnh **BAO-TỬ** và bịnh đau **RUỘT** nữa.
có trữ bán tại hãng
DENIS FRÈRES

PHOTOGRAPHIE ARTISTIQUE ET INDUSTRIELLE
Opérateurs suivant des leçons Meissonier de Paris
KHÁNH-KY & Cie
TRỮ CHỤP HÌNH ĂNHAM KHÍO NHỨT
54, Boulevard Bonnard, 54 — SAIGON
Téléphone N° 410
TRAVAUX D'AMATEURS
PORTRAITS EN TOUS GENRES
Pose par tous les jours à l'atelier et dehors
PHOTOGRAPHIES SUR ÉMAUX
Portraits demandés d'après de Chine sur papier Bristol
TRAVAUX D'ART
CHARBON AQUARELLE GÉLATINO
Retouches artistiques très soignées

BẠN HẤT BỘ
THÀNH-HƯNG-BANG

Kính cùng qui ông qui bà trong Lục-châu tường Tiệm Vẫn ban bắt cầu tôi đã lập hơn 6, 7 năm rồi, đi hát đâu cũng nhờ qui ông, qui bà đều khen; nhưng mà chưa đủ vui lòng liệt qui vị, vì lúc trước Bổn-Bang chưa chỉnh đốn nên có chỗ chưa đến mục đích. Nay tôi chẳng nài tốn hao, không tiết công, tiết của muốn vừa lòng khách khán thính. Tôi mua sam thêm đồ đạt rất nhiều và có lựa nhưng gồi sắp đặt, đào kép đông sùm qui ông, qui bà lối dự giờ đến xem mà mua vui ý ấy tắc, và có cũng kiếu muốn bản hát xin tưởng tình kêu gánh nầy trước là giúp cho tôi, sau xem cho biết hay dở rồi cám ơn.

THÀNH-HƯNG-BANG.—Chathe.
BẦU-BỔN.
Chú-Nhơn kính đến.

MUỐN BÁN

Một cái xe hơi hiệu : RITCHELL sản máy còn tốt, giá. $700$00.
Ai muốn mua đi coi bỏ-chắn

ARTICLES
PEINTURES
POUR
ARTISTES
PEINTRE
PHOTO-STUDIO
MEILLEUR
MARCHÉ
QUE
PARTOUT
AILLEURS
1re QUALITÉ

THIỆT LÀ RẤT HUÊ-DẠN

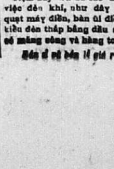

T. MORISE
NHÀ CHỤP HÌNH NHỨT
37, Place Gambetta
(chỗ chợ-cũ)
SAIGON
ĐỒ CHỤP HÌNH ĐỦ THỨ
Chụp hình tại nhà và đến tại nhà tùy ý người muốn.

LỜI RAO

Vì đã đến kỳ rã công-ty *Hôtel du Mékong Cửu-long-giang khách-sạng*, là một cái nhà hàng bán rượu lẻ và phòng ngủ, ở tại góc đường d'Espagne và Roland Garros tại chợ chánh Saigon, cho bên trong công-ty nhứt định bán nhà buôn ký.

Vậy ai có muốn mua nhà buôn ký, xin mau mau đến mà thương nghị, kẻ từ ngày nay cho đến ngày 31 Août 1923.

Lương-văn-THÂN et Cie

Đồ cần, đồ thêu và hoa-lý
BÁN TẠI TIỆM
TRẦN-QUANG-NGHIÊM
đường d'Espagne số 200 (góc Chợ-mới)
SAIGON

Giá rẻ,
Tiệm nầy trữ đủ các đồ cần dùng về việc đèn khí, như dây đèn, bóng đèn, quạt máy điện, bàn ủi điện v. v. và đủ các kiểu đèn thắp bằng dầu sáng và dầu hỏa có màng sáng và hàng tơ lụa Bắc-kỳ,
đều bán rẻ hơn lệ giá rẻ,

SỮA BÒ TƯƠI
CÔ KHỬ ĐỘC
NESTLÉ
Có hai thứ hộp

Phụ nữ diễn đàn

Lời nói xấu

Tục ngữ có câu : « Người không xương, nhiều đường lắc léo » nói tốt cũng được, nói xấu cũng được, nói tốt cho ai thời người ta vui vẻ, nói xấu cho ai thời người ta oán trách, bởi vì nhiều người làm điều xấu ít mà nói nhiều thì mình, cho nên lộng người ta chỉ trích điều xấu của mình ra, mà lời nói xấu bao giờ cũng độc địa gớm ghê. tôi đâu như báo như đốt làm cho khô héo từng lá gan, chậm chích từng đoạn ruột, đau [illegible] bị [illegible] được sống kẻ phạm phải sự trái phép, chỉ nhờ sự lời nói xấu, họa chăng mới ăn-năn đổi lỗi đặng, thời lời nói xấu, không phải là vô-công vô hại đâu, bằng người làm quấy, mà không ai hài hắt nữa mai, chắc sau càng ngày thêm trường-ác, ngày chừa xấu hơn một ngày, thậm-chí không điều nào là không làm giao-thâm tạc đố, trốn chúa lỏn chồng bạo nhiều sự dâm bôn thất thân thất tiết toàn là không kể đến lời nói xấu, mới làm nên nỗi chờ con người ta biết giữ bổn phận gìn lòng ngay thẳng, tuân tự nơi theo con đường vẫn-minh tiến bộ, chưa đã sức không nên cấp tiến dâu, có lẽ nhờ-nhân mà mang tiếng thị-phi dâm-tiếu, để lắm kẻ đỏ đang về sự-nghiệp, bỏ nên xưa nếp cũ của mình, thực tại quá ư hẳn hải tự do, tự-do không phải đường, thành ra nghĩa tự-rất khi mình đã tự-rất lấy mình, còn gì đâu đón hơn nữa, còn sao tránh khỏi lời nói xấu đặng.

[illegible] nhiều điều như thế [illegible] về thời-đại này, không phải như xưa mà chỉ trông mông người ta bưng-bít, ẩn ác dương-hiệp cho mình mãi, ngày nay làm điều hay thời người ta khen khen cho si cũng biết mà bắt chước, làm điều ở người ta chê, chê cho diệt-mạng, cho biết mà chừa, ấy mới chừa lần mấy nết xấu trong xã hội, thói hạnh phúc cho bọn người ảnh-hưởng về sau-này.

Đạm-Phương nữ-sử, Huế

VIN TONIQUE
ET
BI-NUTRITIF
DU DOCTEUR RIP
Vệ sanh TỐU của Lương-y RIP chế

Thứ thuốc rượu này là một vị đại bổ gân cốt cùng là trán kiện tinh thần, bất kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống đặng cả. Những kẻ tuổi cao khí lực suy giảm, vội thấy ngày muốn đi thôn mồ nếu uống rượu này vô, thì ắt đặng cứ lão thành đồng, mất mấy mươi tốt coi như [illegible]

Còn con nít liệt nhược, đờn bà mất máu, cô huyết bạch, có chứa, những kẻ hao tổn tinh thần hễ uống rượu này vào thì mạnh mẽ, lâm liệt, da thịt đỏ săn, tinh thần trán kiện.

Giá mỗi ve là ba đồng bạc

Có trữ bán tại tiệm thuốc Tây *ở đường Marins số 190, Cholon.*

Dépôt PHARMACIE FRANCO-CHINOISE 190, rue des Marins Cholon.

XE MÁY ĐẠP CỦA HÃNG *L. CAFFORT*
HIỆU « ALCYON »
ĐƯA ĂN HẠNG NHỨT

Hôm bữa khai trường Trường đua xe máy đạp tại Saigon, [illegible] thưởng của quan Toàn-quyền ban thì *M. Le STUNFF* ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON ăn hạng nhứt.

Còn bên phía mấy người Annam đua lãnh phần thưởng khai trường thì *M. Trần-văn-THÌNH* hạng nhứt, *M Trần-văn-CHÁNH* hạng nhì, hai vị ấy cũng ngồi xe máy đạp hiệu ALCYON

L. CAFFORT.
N° 32, 34, 36, Rue Catinat. — SAIGON

PHẢI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐÀM THUỐC HIỆU LÀ
ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX
Của ông Lương-y GUILLIÉ

Ăn ngon ngủ kỹ, mạnh khỏe, sống lâu

BISCUIT DUBOUCHÉ & Cie
Rượu mạnh này *ngon nhứt hạng Ai không uống uổng lắm*

có trữ bán tại hãng
DENIS FRÈRES
La Dogiby ở Saigon, Haiphong, Hanoi, Pnom-penh và Tourane.

SOURCE
Perrier
GAZEUSE NATURELLE

Le Champagne des Eaux de Table
Sur les Tables et autres boissons
GAZÉIFIÉES ARTIFICIELLEMENT
La Source PERRIER a seule supériorité [illegible]
Se méfier des contrefaçons

Thứ nước suối nầy thật là nước ở dưới suối tự-nhiên, nên nấu coi chừng hư hay [illegible]

POINSARD & VEYRET
Boulevard Charner,
Saigon
Mua sỉ và bán lẻ

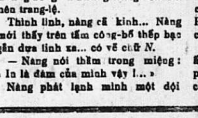

Hang buôn E. HEUMANN
60, Đường Mac-Mahon.— SAIGON
Tên dăng đánh dây thép : HEUCO Saigon
Dây thép nói số 265

NHẬP CẢNG — XUẤT CẢNG
LÃNH-VIỆC — BÁN SOÁT —
Có trữ bán :
Rượu CINZANO Turin
Vermouth, Anti-Spumante

Hãng PIDWELL Paris
Sữa Condensée sucrée

MULFORD & Cie Philadelphie
Pastilles à la Menthe :
Mát bướng, Mát tiêm

NICOLAS ROUGIER FILS
Marseille
Đồ chuyên tạp, vải

LE NÉOPTOL FRANÇAIS Paris
Thứ lấy độc cốt nhứt. Giết độc trùng.
Trành khỏi sự liêm-nhiễm và các thứ bịnh
Bán các mũi hột và đồ

GUILLOT & Cie BORDEAUX
La thứ rượu mạnh

BOUCHARD PèRE & Cie FILS
BEAUNE (Côte d'Or)
BORDEAUX Reims
Rượu tốt Bourgogne và Bordeaux
Rượu thường dùng

ELESCA Paris
Đồ ăn bổ
Sữa đường Cacao và một thứ ăn điểm tâm qui lắm, mới tân ăn có pha với nước nôi

Hãng LAUTIER Fils
Cognac (France)
[illegible] bảo chắc rằng tốt.

A. DEJEAN.— CETTE.
Rượu mạnh.

Société Coopérative des Muscats naturels de Frontignan

Vin MOUSSEUX duc des Bardes
Là thứ rượu Sâm-banh ngon

AU « VELO-SPORT »
50 à 54, Bd. Charner et rue d'Ormay.—SAIGON
Xe máy hiệu **WONDER** là một hiệu TỐT NHỨ-NHÂN CHẮC-CHẮN
CHẠY ÊM VÀ CÓ CHỪNG
ĐỂ LẠI RẤT NHIỀU VÀ SỰT GIÁ
Đồ phụ tùng trong cuộc tập xe-máy đạp
ĐỒ MUA THÌ GỞI THEO TÀU,
XE LẤY TẠI THEO NHÀ TH
[illegible]
TRONG NGÀY TRẢ
AU « VELO-SPORT »

Đại Ich
ở đường Marins, số 163, — CHOLON
Làm sửa xe máy, xét niềm xe và MASSEUSE
Có bán xe máy hiệu *Phi-Phi; Malicorne Prégentin.* Xe máy còn mới hiệu *Talbot* (đâm bảo lành) giá riêng định chắc 50 ₰.
Đồ phụ tùng, quat máy, bán lẻ, đến 119 viên hiệu *Phillips.* Đèn manchons dầu hôi 800 bougies.

DỊP MAY KHÔNG THƯỜNG

Hãng PHOTO NADAL *ở số 120 đường Catinat*, kích tổ cùng qui khách hay rằng kể từ đây bổn hiệu có bán hơn năm chục cái máy hiệu Demarle Lapierre trước hoành tới 9x12, theo giá trong mục lục :

Objectif périscopique	[illegible]
Objectif rectilinéaire extra-rap de...	30 00
Objectif rectilinéaire extra-rapide Rector	35 00
Objectif Anastimat Demarle Lipierre	
» » Kelar	50 00
» » Manar	50 00
» » Hermagis	55 00
» » Bertholt	60 00

Qui khách muốn mua tại hãng cũng có.
Máy 13×18 và 18×24 là máy đủ thiện-nghệ là tay bảo nghệ đều dùng được.
Máy chụp ra lớn hiệu Noxa, Francie v.v. Giấy, nước thuốc và đồ phụ tùng chụp hình ;
Máy chạp hát-mí, khuông, đủ sơn.

Tại hãng :
PHOTO NADAL
120, đường Catinat. — Saigon.

Nhà máy xay lúa
MÁY TÀU CÙNG CÁC THỨ MÁY KHÁC

Lục châu qui khách muốn [illegible] xay cho [illegible] hãng « L'UNION INDUSTRIELLE et COMMERCIALE » mon bai 61 đường Chaigneau Saigon.

Giá rất rẻ, mà cách trả tiền bạc cũng là dễ ; cho trả 3 kỳ cũng là 4 kỳ, tùy theo ý mình muốn.

Ông chủ hãng nầy rất thiện nghệ hết sức về việc nhà máy xay lúa cùng các thứ máy móc khác.

Như trong lục châu qui khách muốn hỏi điều chi về máy móc nông cổ phụ tùng nhà máy, thì hãng nầy sẵn lòng hỏi ấm tức thì.

Có xưởng tại Chợ quán làm và sửa đổi các thứ máy, công việc làm rất kỹ càng và nhận lẹ làm.

Mục-tú-Nương
(NÀNG CÓ HAI CON MẮT ĐẸP)

(Tiếp theo)

Song từ khi nàng rảnh ngồi dậy, cái đầu nó bắt nặng thêm, và nàng chóng ván mặt mày.

Nàng phải ngồi lại trên giường, chớ không thì sợ té.

Nàng rảng kêu con đòi, đặng một tiếng.

Chẳ-g nghe ai đáp..

Nàng kêu một lần nữa cũng như không.

Con ấy nàng bắt xây xẩm. Song tại nàng còn nghe chuông ở bên phía tả, cạnh nhà thờ họ ấy.

Nàng không hiểu vì sao mà cái phòng tối-tăm dường ấy... Thường thì cái phòng nàng sáng hoặc đi vịt. Chắc là trời chuyển mưa giờ hầm.

Nàng đinh rằng trời đã trưa là phải. Nàng nghe dưới lầu, ngoài lộ Ô-mành, tiếng xạo-xự khác hơn mọi bữa. Người đi, xe chạy ; tiếng nói rầm ri cũng thấu đến tai nàng, nhưng nàng nghe không rõ dặng.

Lần lần con mắt nàng coi trong tối đã quen.

Thình linh nàng la lên một tiếng.

Nàng ở trong phòng nào, chớ phải phòng của nàng đâu !..

Ngó chung-quanh thì thấy lờ-mờ, thấy những đồ sắp đặt trong cái phòng luyện thuốc ấy hình dán dị ký, nàng vàng phát lạnh mình rồn ốc.

Vậy mà nàng ở đâu đó ?... Ai đem nàng vào cái phòng dị kỳ và lạ hoắc như thế ; nhớ lại thì nàng chưa từng bước chơn vào đó lần nào.

Nàng dòm kỹ lại thì thấy mấy khoản có vẻn dọa sáng hơn thì biết đó là cửa sổ.

Mà cũng xỉu. cửa còn gài...

Mạch-lên sắp đi vén màng, mở cửa cho sáng, chớ để tối tăm, nàng lấy làm ghê ghớm, rung sợ như thể con thần lằng vậy.

Nàng nhắm chừng phía ấy mà đi, hai chơn bước không mấy vững và tới nơi, với tay dực dây duội cho cửa mở.

Trong phòng đã sáng ra hơn trước.

Nàng mở cửa kiến phía trong, còn 2 cánh cửa cây phía ngoài thì đề vậy mà dòm theo kẹt lá sách.

Chưng hửng, nàng thối lui, đụi hai con mắt.

Cái mới lạ ! Nàng ở nhà mình chớ phải ở chỗ nào đâu khác.

Cảnh vật ấy nào có khác với cái cảnh vật của nàng mỗi buổi mai thức dậy hay nhằm kia đâu.

Phía bên kia nữa, cái nhà cũng quẻ là cái nhà mà con mắt nàng thấy mọi lần.

Song nghe những tiếng xạo-xự ngoài đường nàng lấy làm lạ.

Nàng dòm kỹ lại theo kẹt cửa mà xem, thì thấy :

Một cái linh-xa vừa tới và đậu dọc theo lề.

Chắc gần đó có ai chết trong xóm.

Những xe đưa đám lại theo sau, đậu nối điền cho một dọc.

Trên nóc linh xa, chung quanh bốn cai ngũ gắn bốn góc, họ sắp những bông và những tráng-hoa rất nên tươi-tỉnh.

Thình linh, nàng cả kinh... Nàng mới thấy trên tấm công-bố thếp bạc gần đưa linh xa... có về chữ *N.*

— Nàng nói thầm trong miệng : « In là đám của mình vậy !... »

Nàng phát lạnh mình một đội nữa.

Nàng thấy trong đám xóm theo linh xa đó, tin những thân nhơn, quyến-thuộc, và những kẻ hay lui vẫn nhà mình.

Như ngày như đêm, nàng chạy nhảo lại cửa đặng chạy thông ra ngoài, nàng gặp cửa khóa.

Nàng động trám cửa la in ỏi : « Ai ôi !... cứu tôi với !...

Song, bởi nẩy sao, bây giờ vậy, nàng kêu cũng như không,... Muốn phát điên lên, nàng trở lại bên cửa sổ.

Con ấy nàng ngủ ở bên rồi.

Nàng ở đó là ở nhà Đại-ben vậy.

Bị nàng đâu lại với mắt mở hai con mắt, nên nàng không sớm thấy ! : Phòng nầy là phòng luyện thuốc của Đại-ben.

Bình nhựt, anh thanh niên bắt-sĩ ấy thường khoe với nàng rằng cái phòng ấy chẳng hề ai vô đặng với chàng.

Bữa dịp, muốn coi cho biết, nàng có bảo chàng dắc vào xem cái động ấy ; Đại-ben đã mỉm cười mà thôi-thác, đỗ rằng trong ấy không có vật chi lạ đáng xem.

Nàng lấy chồng biết vì sao mà mình bị nhốt trời-trọi trong phòng ấy mà lại nhằm lúc, bên nhà mình kế đó, họ đang lo đám ma ; đám ma ai vậy, chắc là của người trong thân tộc mình chớ gì ?...

Nàng nghĩ mấy chuyện ấy không ra thi trong trí đã bấn loạn.

Nàng bị nhốt đó đã bao lâu vậy ?..

Nàng tăng rồi vì đầu, bức tóc

Mạch-lên dòm ra ngoài một hồn nữa.

(Còn tiếp).

HỘI NHÀ MÁY XAY LÚA VIỄN-ĐÔNG
(Rizeries d'Extrême-Orient)
Hội nặt danh vốn hùn 25 triệu quan tiền Langsa đều đóng tất số
Ở tại **SAIGON**, đường Belgique, môn bài số 15. — Nhà máy xay và kho trữ ở tại **CHOLON**

CÓ PHÒNG VIỆC RIÊNG LO VỀ CHUYỆN LÚA
MUA LÚA VÀ LÃNH BÁN LÚA — GIỮM TIỀN LÚA VÀ THẾ LÚA — CHỞ LÚA — LÃNH LÚA GỞI KHO

Trước khi bán lúa, xin hỏi bổn hiệu; nếu vị điền-chủ nào mắc đi không đặng thì viết thơ cho bổn hiệu, bổn-hiệu sẽ đến viếng mà bàn luận. — *MUỐN HỎI CHI THÌ BỔN-HIỆU SẴN LÒNG CẮT NGHĨA CHO BIẾT.*
Phòng việc : *ở tại đường Belgique, môn bài số 15.*

CÓ ĐẶT HÀNG NGÀNH TẠI CẦN-THƠ — Và có làn-chành mua lúa nơi các chỗ thị-tứ

SAIGON. — IMP. DE L'UNION — TIRAGE 3,500 EXEMPLAIRES — *L'Administrateur Gérant :* NGUYỄN-VĂN CỦA.

Tirage : 3455 ex
A 28-8-28

PHẢI HÚT THUỐC «IMPERIALES»
A COURTINAT & Cie—SAIGON

CHỦ ĐIỀN !
NÔNG GIA !
CÁC NHÀ CÓ XE HƠI !

Các món gì của chư-tôn muốn làm bằng sắt, làm ra hay là sửa lại những máy móc và đồ khí-cụ về nông-nghiệp;
Làm các món nhỏ rời của mô-tơ bằng thép, gan, đồng, đồng-bạch.

Thì xin chư-tôn hãy đến :
FORGES ATELIERS ET CHANTIERS D'INDOCHINE
Tại Khánh-hội, Quai de la Marne
Dây thép nói 95 mà đặt.
Làm kỷ-cang lắm, có tay thợ chuyên-môn ở các xưởng kỹ-nghệ khéo bên Pháp-quốc kiểm điểm công việc làm.

XIN GHÉ MẮT

Thường qui vị ở Lục-châu lên Saigon mua hàng hóa về dùng hay là trữ bán trong tiệm, thì không dám vô các hãng Langsa, vì sợ không biết nói và biết nghe, vậy HÃNG BOY LANDRY ở Saigon, đường Boulevard Bonnard, môn bài số 17 gần nhà hát tây, mời các qui vị có lên Saigon, ghé hãng coi như có cần dùng mua THUỐC ĐIẾU JOB, CÁC THỨ RƯỢU *CHÁC. Các thứ* rượu bổ khỏe và các vật thực, thì chúng tôi sẽ vui lòng tiếp rước, và bán giá đã rẻ mà hàng hóa lại tốt nhứt.

Như Lục-châu qui vị nào lên Saigon không đặng mà muốn mua các hàng hóa đã nói trên đây, thì xin chịu khó viết thơ cho hãng chúng tôi, chúng tôi sẽ lập tức hồi âm vàgởi các giá hàng hóa chẳng sai. Thơ viết bằng chữ quốc-ngữ cũng đặng.

KHĂN-ĐEN TỐT ĐẸP

Hạng nhứt, nhiễu tàu, nhiễu Bombay và bùng thiệt tốt, giá mỗi khăn đặt là, 3$00 Hạng-nhì, Nhiễu Bombay thứ mỏng và bùng nhì mỗi khăn đặt 2$00.

Kiểu khăn muốn dùng như nón phải do nơi hoành tròn đầu rộng hẹp kê là mấy tất, mấy phân, ... dùng ;

... muốn dư để vấn và có đầu tóc không cần đo ; Còn nhiều lớp, it lớp dày mỏng từ 4 tới 8 lớp là sự dùng thường ; nhưng tùy ý qui vị ưa thích xin để thơ chỉ rõ tôi sẽ làm y theo mà gởi chắc chắn ; Nếu qui vị muốn mua xin gởi bạc trước vì tôi ở cách xa (Poste lớn) gần Poste nhỏ nên không lãnh chách lãnh-hóa giao ngân.

NGUYỄN-VĂN-BÚP
Suối-đờn par Lai-thiêu

Sống lâu nhờ rượu

(Longévité grâce à une liqueur)

Hiện bây giờ bên nước Huê-kỳ có một vị điền chủ đã ngoài 95 tuổi mà hơi còn sức lực mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng hối hối,ăn nói sỏi sàng, cả ngày ở ngoài trại ngoài đồng coi tôi-tớ làm công chuyện.

Ngày nọ có một người đi thăm ông, hỏi thử cho biết tại đâu ông nay đầu bạc tuổi cao mà còn sức lực không phai kém vậy? ... cả đời tôi trước khi ăn cơm hay uống một ly nhỏ rượu Quina Gentiane hiệu Mazet là một thứ rượu trường sanh bổ lão.

Người khách nghe nói cũng có lòng muốn một việc trường thọ như ông, liền về nhà sai trẻ đi mua cho đặng thứ rượu Quina Gentiane mà dùng mỗi bữa. Thiên hạ nghe nói cũng có dạ tham sanh, cũng bèn rủ nhau đi mua rượu ấy đam về mà uống bổ quanh năm.

Có bán trong các tiệm hàng xén (épicerie)

Một cuốn sách có ích

M. Nguyễn-văn-Khải *Médecin auxiliaire de l'Assistance de l'Indochine, Répétiteur à l'Ecole pratique des Infirmiers de Cochinchine*, mới xuất bản cuốn ĐIỀU-HỘ CHỈ NAM (*Le Manuel de l'Infirmier*) rất hữu ích cho điều-dưỡng học-sanh dùng, Sách nầy chia ra hai phần : một phần chữ Langsa và một phần chữ Quốc-ngữ, Bởi vậy cho nên chẳng những điều-dưỡng học-sanh dùng mà trau dồi cho thiện nghệ, mà mỗi người nên đọc cuốn sách ấy đặng rõ biết cách điều-dưỡng trong khi dùng thuốc tây.

Có bán tại : Imprimerie de L'UNION
157. rue Catinat, — *SAIGON.*

OÀN-HỒNG-QUẦN thứ sáu in rồi
Thứ bảy còn đang tiếp.

Dầu hôi hiệu cái Mão

Dầu hôi hiệu Cái Mão (Le Pétrole Couronne) cũng dầu của hãng Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles. Dầu nầy thắp đỏm lắm. Hễ dùng dầu hôi thì chẳng nên quên hiệu Cái Mão. Phải tìm cho đặng hiệu Cái Mão mà mua, thì mới đặng dầu thiệt tốt.

CROWN OIL
LANGKAT

thay mặt cho hãng
Compagnie Franco-Asiatique des Pétroles
đều có bán thứ dầu hôi nầy
Trong Lục-Tỉnh anh em muốn hỏi thăm điều chi, xin viết thơ cho hãng Cie Franco-Asiatiques des Pétroles ở Saigon đường *Boulevard de la Somme*, số 100

ĐAU BỊNH TRĨ HẬU MÔN LỞ RA MÁU

Ai rủi bị bịnh nầy mà uống thuốc không hết, thì nên dùng thuốc dán Pommade Royer thì sẽ thấy bớt liền và sẽ mau hết bịnh.
Tại Saigon, L. Sarrean Pharmacie Normale.

Gia-truyền tập

Thuốc nhỏ con mắt

Phuxuandong, le 11 Août 1923

Kính lời. ... đọc Lục-Tỉnh-Tân-Văn, số 1505 nơi mục (Ai biết thì ân) của ông Đinh-văn-Lê. Nên tôi sẵn lòng chỉ giùm phương thuốc xin ông cho ông Lê hay dùng không tùy ý.

Phải dùng như sau đây :

Mua 1 con lươn lớn mổ lấy mật sống, trước khi đi ngủ nhỏ 1 lần, sau khi thức rồi đi ngủ lại cũng nhỏ 1 lần trọng 1 đêm nhỏ 3 lần vô con mắt. Và phải hốt 1 thang thuốc bắc sau đây cho sẵn uống trước khi ngủ rồi sẽ nhỏ mặt.

1 Liên kiều 2 chỉ.
2 Đạm trước diệp 2 chỉ.
3 Điều cầm 2 chỉ.
4 Sơn chi tử 2 chỉ.
5 Kiết cánh 2 chỉ.
6 Phấn thảo 1 chỉ.

Dầu không nhằm bịnh cũng vô hại, xin bịnh chớ ngờ có đều hại mà không dùng bỏ quá rất uổng. Uống luôn 3, 4 thang tiếp theo cũng không sao.

Còn như bịnh con mắt đau cách khác e dùng vô ích.

Le Maire,
NGUYỄN-NGỌC-THANH.

☆☆☆

Bài thuốc trị thuối lỗ tai ra mủ

Mấy vị thuốc

Phèn chua phi 5 chỉ, ... cháy lấy tro, vỏ trứng gà so rang vàng 3 chỉ, Hượt thạch 2 chỉ, 1 tép hành lá va củ và rễ rửa cho sạch phơi khô, 7 lá hổ nhĩ người ta hay trồng theo mấy chậu kiểng, phơi khô ; hiệp 7 vị tán cho nhiễn ra như phấn lấy ống trúc thổi trong lỗ tai it lần thì hết bịnh.

M. JACOB dit
THẦY NAM GIA-COP,
Propriétaire. — Cholon.

Công văn

Vì lời nghị quan Thống-đốc Namkỳ đề ngày 20 août 1923.

Mấy tên sanh-viên kể tên ra sau nầy ; Nguyễn-văn-Manh, Nguyễn-văn-Ngưu, Dam-văn-Sang, Lê-văn-Hai, Nguyễn-văn-Nguyên, Trương-văn-Vương, Lê-văn-Qui dit Gia, Lê-văn-An, Đặng-thế-Hưng, Phạm-văn-Diêu, Phạm-văn-Thanh thi đậu hôm kỳ thi ngày 8 août 1923 được cấp bằng làm linh hậu-bổ sở tuần cảnh và giao tùng sự quan hội trưởng hội đồng thành phố Saigon.

☆☆

Cho thầy Nguyễn-hữu-Bình ký lục thi sai hạng ba sở Tân đáo được phép nghỉ ba tháng kể từ ngày 7 août. Trong lúc nghỉ thầy được tháng đầu ăn trọn phần lương còn hai tháng sau nửa phần lương.

☆☆☆

VILLE DE SAIGON

Tuyển linh Bổn-quốc đem thế cho những cơ linh Đông-pháp trấn ngoại-quốc.

Những tờ giao-kèo tình nguyện đi linh tập, trong hạng từ bốn tới năm năm, sẽ thâu, kể từ ngày nay, tại cơ linh-tập Annam ở Saigon. — (Trại Ô-Ma).

Những linh tình nguyện phải cho được ít nữa là 20 tuổi và có đủ các tờ-giấy vi-bằng theo phép.

Còn muốn hỏi đều chi thì do nơi phòng nhì dinh Xã-tây Saigon.

Saigon, le 18 Août 1923.
Quan Đồng-lý Hội công-đồng thành phố
Ký tên : THOLANCE.

SIỀNG

Muốn nhẹ bớt và mạnh tuyệt thì nên dùng thứ thuốc điếu vấn rồi hay là bột hiệu Espic
2 f. 25 một hộp
Trong nhà bào chế và tại St LAZARE 20 PARIS *đều có bán*
Xin nhớ cái ký tên J. ESPIC ở trên mỗi điếuthuốc

RƯỢU PIPPERMINT

ĐOI CHO ĐƯỢC HIỆU
GET !
Rượu nầy uống mát khan tiếng và tiệu.
Làm bằng đường tín anh.
BÀ CHÚA NHỮNG CRÈMES BẠT-HÀ.
Pha lộn với nước, rượu Bạt-hà Pippermint uống lấy làm mát mẻ lắm.
Hãng cất ra từ năm 1796 ông GET FRÈRES ở thành REVEL (Tỉnh Haute-Garonne)

Trăm năm không phai

NHÀ HỌA CHƠN-DUNG
NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN
Số 73, Boulevard de la Somme
(NGANG CARE XE LỬA GIỮA CHỢ CŨ)
SAIGON

... tốt nghiệp nơi trường xảo-nghệ, và được 3 cái bằng-cấp đấu xảo Hanôi ; mới năm rồi dự cuộc Đấu-xảo thành Marseille lại được thưởng bằng cấp và Médaille rất xứng đáng. Hình vẽ thiệt tinh xảo và để trăm năm không phai.

Chư qui vị muốn vẽ xin gởi hình chụp đến hoặc viết thơ hỏi, tiệm nầy sẽ gởi cho một tờ cáo bạch có biên rõ thước tấc giá à các nghĩa phân minh.

MUỐN BÁN

Một cái xe hiệu Chevrolet, 4 cylindres, 5 chỗ ngồi, máy tốt 2 bộ áo nệm, (1 bộ xám còn mới) mui mới, và màu sơn còn mới tinh hảo đồ phụ tùng đủ, mua về thì dùng liền khỏi sửa khỏi thêm món chi hết.

Vì dư dùng nên định giá bán rẻ 1.400 đồng bạc. Ai muốn mua xin do nơi nhà số 214. *Rue des Marins Cholon* mà thương nghị.

TRƯỜNG HỌC TƯ HUỲNH-VĂN-CHỢ

Ông **Huỳnh-văn-Nhung** dit **Chợ**, cựu giáo sư trường Collège de Mytho, có bằng cấp Brevet Supérieur và Certificat pédagogique bên Pháp-quốc, mới lập trường tư tại Chợ-lớn, đường Mỹ-tho, gần đồn Cây-Mai.

Trường có bốn lớp : LỚP BA, LỚP NHÌ, LỚP NHỨT và một lớp 1re ANNÉE.

Giá tiền học nhứt định như dưới đây :

LỚP BA	*ở trong mỗi tháng là :*	15$00
	ở ngoài mỗi tháng là :	4 00
LỚP NHÌ	*ở trong mỗi tháng là :*	16$00
	ở ngoài mỗi tháng là :	5 00
LỚP NHỨT	*ở trong mỗi tháng là :*	18$00
	ở ngoài mỗi tháng là :	7 00
1re ANNÉE	*ở trong mỗi tháng là :*	19$00
	ở ngoài mỗi tháng là :	8 00

Tiền học phải đóng trước ba tháng.

Ngày **15 Septembre 1923 sẽ khai trường.**

Sách vở giấy mực về phần học trò mua. Mỗi trò phải sắm chiếu, mền, gối, mùng và may hai bộ đồ Langsa bằng bố trắng và cổ đứng đặng bận khi đi dạo.

PHOSPHATINE FALIÈRES là một món vật thực khó mà bắc chước được.

Đã có tánh dưỡng như sữa, mà lại ngon ngọt, dễ ăn.
Dùng nuôi con nít và để dưỡng những kẻ tỳ vị yếu.
Phải đòi cho thiệt hiệu Phosphatine Falières.
Coi chừng kẻo lầm đồ gian giả, bắc chước theo bột thần hiệu PHOSPHATINE FALIÈRES
Bột nầy bán cùng xứ, tại PARIS thì ở đường de la Tacherie, môn bài 6.

A. PAULLUSSEN

«ATTENTION»
UN NOUVEL APPAREIL ET TOUT CE QUI EST NÉCESSAIRE EST A VOTRE DISPOSITION CONTRE 55 $

1 Appareil 9×12 obj anastigmat 6, 3.
1 Sac pour l'appareil (cuir jaune)
1 Chassis film pack métal
3 Chassis simples en métal
1 Pied rigide en cuivre
3 Cuvettes 9×12 ébonite
1 Egouttoir 9×12
1 Boite de plaque 9×12
1 Lanterne Kodak à pétrole

LE TOUT 55$00

PHOTOGRAPHE

Appareils KODAK

Vest pocket		achromatique	18$00
«	«	rectiligne	22 00
«	«	anastigmat	33 00
Junior 6×9		—id.—	45 00
«	6 1/2×11	—id.—	50 00
Autographie	8×10 1/2	—id.—	70 00
«	8×14	—id.—	80 00

Films KODAK 127—0.65. 120—0.70. 116—0.90. 118—1.30. 122—1.40
Les films Kodak sont ceux qui vous donneront le plus de satisfactions

10 Bd CHARNER. SAÏGON
TÉLÉPHONE 336 CABLE ADRESSE PHOTO SAÏGON

ĐỒ-TRIỆU KỲ DUYÊN

PAR

M. LÊ-HOÀNG-MƯU

HỒI THỨ HAI

(Tiếp theo)

Còn như nói càng mà nghe
Nàng chẳng sợ, nửa đêm la ó,
Có phải là : Tội tình nầy mới bỏ cho ai ?
Còn chi là nhản-nhụi râu mày,
Còn chi phận làm trai xử thế ?
Thôi thôi, tình không đặng thì thôi
Em mựa có bày mưu chỉ kế,
Phận của em chẳng dễ gì hơn ;
Người phàm dầu không rỏ nguồn cơn,
Cũng còn có thần hờn qui giận ! »

Thiếu-Ngọc

« Cười và đáp ;
« Thưa thầy, thầy nói rằng :

« — Tình như tớ xem ra tàng nhẫn,
Liệu như thầy không táng tận lương tâm ;
« Thầy nói thì tớ không dám cãi thôi chớ ;
« Nếu cãi mà không ra vô lễ với thầy, thì
« tớ sẽ xin nói lại cho thầy biết rằng :
Tớ chính e thầy liệu vậy sai lầm,
« Vì sách có chữ :
Kiến bất thủ nhi tầm thiên-lý,
« Thưa thầy, thầy xét lại coi dầu hèn cũng
« thể
Thầy cũng bậc nam nhân chí chí,
Cũng là tay hồ-thủy bốn phương ;
Xem cũng ra diện-mạo đường-đường,
Nhắm cũng phải oai-phuông lẫm liệt.
Cũng đáng mặt anh-hùng hào-kiệt,
Sức trên đầu còn biết có ai ;
Cũng phải trang thao lược gồm tài,
Trời với nước một tay dám khuấy.
Giang-hồ thủ đã quen vùng-vẫy,
Tên tuổi người nổi dậy non sông ;
Chẳng phải như một mảnh má-hồng,
Trọn đời giữ khuê phòng cửa Các.
Cũng chẳng phải liễu-bồ nhược chất,
Mà trau-tria tứ-đức tam-tùng ;
Hễ anh-hùng quen thủ vẫy-vùng,
Xương Vô-Định chưa nung gan sắt !
Gặp cơ hội để ngồi nhắm mắt,
Không đành lòng tích ác bất nhơn,
« Thầy lại nói, làm ra
Người phàm dầu không rỏ nguồn cơn,
Cũng phải sợ Trời hờn Đất giận !
« Thầy ôi, nếu lòng thầy không hay nê
« chấp, tớ sẽ thưa cùng thầy rằng : Liệu
« như thầy vậy :
Quả là phận yếm mang quần vận,
« Cả một cái kiếp hồng-nhan,
Không thoát vòng cười phấn cợt son ;
Lo trau-dồi đức hạnh thờ chồng,
Nào biết tới non sông là phận.
« Tớ xin vô phép nhắc tích nầy cho thầy
« nhớ lại coi :
Lưu-huyền-Đức thuở đời nhà Hán,
Thân vầy vùng gây dựng cơ đồ,
Văn thì Khổng-Minh lại với Phụng-Sồ,
Võ thì ngũ-hổ khuông phò nghiệp đế.
« Mợy đâu có Trương-tòng
Xem Lưu-Biểu thế đà yếu thế,
« Bèn sang viếng Lưu-Huyền
Hiến họa-đồ dưng kế chim thâu,
Nếu diên trì trễ một bước đầu,
Ắc là đất Kinh-châu phải mất.
« Bấy giờ Lưu-Bị mới hỏi ý tả hữu quân-
« sư coi nên nghe theo Trương-Tòng cùng
« chăng. Bởi vậy cho nên
Khổng-Minh luận kế hay đệ nhứt,
Phụng Sồ khuyên dụng sức binh đao ;
« Cả hai đồng nói :
« Cơ hội nầy không đoạt Kinh-châu,
« Nếu để vậy ngồi mà xem cho Ngô lấy đi
« rồi
Thì còn đợi hội nào đâu nữa ? »
« Thầy nghĩ coi, thuở ấy Lưu-Bị muốn
« đặng Kinh-châu biết bao, song muốn thì
« để lòng chưa dễ tính sao cho thoả. May
« gặp hồi Trương-Tòng hiến họa đồ cho và
« Khổng-Minh Phụng-Sồ gì cũng đồng dưng
« kế khuyên Lưu-Bị tương binh chim đoạt;
« lẽ gì Lưu-Bị nghe theo mà làm liền mới
« phải ; cái nầy không, muốn Kinh-châu
« thì muốn, nghe lời thì cũng nghe, song
« làm thì dụ-dự không muốn làm. Thầy
« biết tại sao vậy chăng ? — Gẫm có lạ chi
Tánh Lưu-Bị là lòng phụ-nữ,
Lấy nghĩa nhân cư xử với đời ;
Biết kế hay mà chẳng nghe lời,
Để lần lựa nay mơi cho mất.
Cũng bởi nói không đành ở bức,
Cho ra lòng thất-đức bất-nhơn,
Chẳng làm cho quỉ giận thần hờn,
Cũng chẳng muốn thế thường dị-nghị.
Coi có phải phụ-nhân chi chí,
Ai gọi tay hồ thủy bốn phương,
Lúc cạnh-tranh mà chẳng dám đởm đương,
Để ngồi nói cang thường đạo-lý.
Nếu đem chuyện nầy ra mà tỉ,
Thầy cũng không kịp nghĩ trước sau ;
Đã phải hồi bướm bạc ngộ hoa đào,
Thầy lại tính thấp cao không chịu,
« Vậy tớ xin khuyên thầy.
Muốn cho đặng, nghe lời tớ biểu,
Đừng nệ chi ép liễu nài hoa ;
Vườn hồng kia ong bướm lại qua,
Cuộc Đào mận lân la sớm tối.
Thôi thôi, hơn thiệt tớ lỗ bày mọi nỗi,
« Xin thầy ráng nghe theo
Đừng để cho chăn gối lỏ-làn ;
« Nghĩ như thầy mà không chịu làm y kế
« của tớ, quyết một bỏ qua đi thôi, gẫm
« cũng chẳng hại chi tới thầy ; Thầy bỏ
« qua bất quá thì
Đá kia không biết đặng tuổi vàng,
« Chỉ như phận tớ, tội nghiệp quá đi thầy
« ôi,
Phận tớ khó ở an cho đặng.

(Mai tiếp).

Savon Cadum

Để rửa mặt và tắm.

Savon thường làm hoặc nhiều muối, hoặc đầu-mỡ không được trong sạch cũng nhiều mấy độc khác làm cho nước đa mất sự mịnh của nó.

Muốn biết savon tốt hay là xấu thì lấy chốc lưỡi mà thử nó. Nếu nó chắc cứng làm chốc lưỡi nặng, thì savon đó làm nhiều mỡi, chẳng nổ phải làm đầy nước đa.

Savon Cadum bào chế một cách kỹ lưỡng và trong sạch; chẳng những là nổ làm cho nước đa trở nên mịnh, mà lại làm cho lỗ chân lông được khoẻ khoắn.

Trong mình ta đều có lỗ theo chơn lông, nếu những lỗ ấy bị bụi-bậm bịch lại, thì nổ mọc ra u, nhu cùng mình.

Bọt và nước Savon Cadum thấm vào chơn lông, rửa đi nhơ-nhớp mà làm cho cái da của ta được khoẻ khoắn và mịnh luôn luôn.

Dùng Savon Cadum lấy làm lịch kiếm, gì người ta đang nổ không bỏ cháo nào, mà lại lấn hàng hai cực xaven thường.

Giá mỗi cục Savon Cadum là hai quang.

TIỆM BÁN VÀNG TÂY

HIỆU

CON RỒNG VÀNG

Ông **GIUNTOLI** *Chủ-nhơn ở tại đường Catinat*

số 155 và 157, gần bên Phấn-Viết Khách-lầu

(Grand Hotel de France)

Kính mời chư quí bà và chư quí ông đời gót ngọc đến tiệm ổng mà mua đồ Nữ-trang. Nội Saigon có một mình tiệm nầy bán đủ các món đồ Nữ-trang làm theo kiểu Annam cho bạn-bang ta dùng. Chẳng thiếu chi là hoa-tai, cà-rá, dây-chuyền, đồng-hồ, mãi-day hàng vàng, bằng bạc, trơn hay là có nhận đủ thứ hột xoàn.

Cũng có bán đủ thứ kiểu soi con mắt hãng ni-kên, hãng vàng và bọc vàng, kiểu thiệt hãng thủy tinh, trong cả hoàn-cầu đều ưa dùng và các lương-y cũng đều nạp dụng.

Còn hột xoàn thì chẳng thiếu thứ chi : lớn cỏ, nhỏ cỏ, nước trắng thiệt tốt, hoặc chưa nhận, hoặc làm sẵn trong cà-ra, bông tai đủ kiểu.

Ông GIUNTOLI, chủ tiệm vàng hiệu CON RỒNG VÀNG, hỏi trước có làm thợ học và thợ lặm đồng-hồ, nên biết coi cai quản các người làm công.

Chư quí bà và chư quí ông có muốn lặm hay là muốn sửa đồ Nữ-trang thì xin đem tới tiệm mầy, thiệt sẽ được vừa lòng chẳng sai.

Trong Lục-châu chư quí-bà và chư quí-ông có cần dùng đồ Nữ-trang thì xin hãy đến tại tiệm « CON RỒNG VÀNG » nầy vì tại tiệm nầy bán đồ thiệt tốt và giá rẻ hơn các tiệm khác.

NAY KÍNH.

Hàng MAGASIN UNIVERSEL

157, Đường Catinat

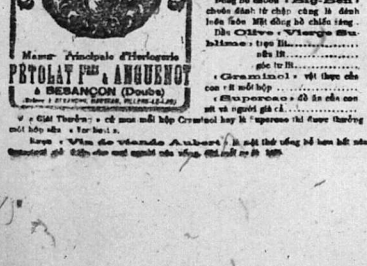

Đồng hồ trời quịt

« Election » vàng 14 Ca-ra, có dây đeo bằng da, giá..... 23800

« Carr » vàng 8cô-ky, có dây đeo bằng da, giá..... 13 80

« Carr » vàng 8cô-ky, có dây đeo bằng nhiều, cần đầu-bá (30 nhát) giá..... 11 80

Cũng thứ ky (8 ro-bi)..... 9 80

« La Reine des Montres » có dây đeo và hộp đựng 12 25

Đồng hồ lớn

« Chevel » chạy 15 ngày bề cao 6 = 65..... 23 00

— 1 = 06..... 25 00

« Moderne » ba hột kiểu bề cao 6 = 70..... 25 00

« Moderne » Westmin ter 5 baguettes 8/5 ou 76..... 70 00

« Moderne » Westminster 5 baguettes 9/5 ou 76..... 72 00

Đồng hồ chuông « Big-Ben » chuông đánh từ chặp cũng là đánh luôn luôn. Một đồng hồ chiếu vàng

Bàn Cửa « Vienne Mu. hime » trọn bộ..... 1 80

nhỏ 18..... 0 65

góc tư 18..... 0 26

« Germinol » vật thực cần cơm ăn mỗi bữa..... 0 85

« Superoso » đồ ăn cần cơm mỗi người giá cả..... 0 75

« Cái Thuốc » cứ mua mỗi hộp Germinol hay là Superoso thì được thưởng hàm mỗi bộ nhỏ « Ivoire ».

Kính « Vin de viande Aubert » là một thứ rượu bổ hơn hết nên thứ Germinol giá 0$75 cho mỗi người nên uống, chỉ mất có 1$.

Tiểu Thơ-tin

Lục-Tỉnh-Tân-Văn từ đây mỗ thêm một mục gọi là Tiểu Thơ-tin để biểu cho độc-giả chư tôn cùng là bạn đồng bang đăng làm đăng văng lai với nhau cho tiện. Để gọi là tiểu Thơ-Tin, thì hiểu rằng chẳng phải dùng mà đăng cả nguyên thơ, duy đăng nhơn nhỏ một đôi lời, cho khỏi phải thơ từ gởi qua gởi lại và để tên để họ cho ai gởi mất trông vào lấy sự. Hai đăng biết nhau cho tên riêng nhau, có hai người biết. Tỉ như một người A. B. C. . . một người X. Y. Z ; người hai người ấy thì vô-tình mà biết nhau, nên muốn gởi thơ cho nhau, thì phải gởi cho Lục-Tỉnh-Tân-Văn báo, A. B. C. nhờ X. Y. Z., thì xin đăng : X. Y. Z. chẳng gay vô S9 - thủ. 4 gờ. Hoặc X. Y. Z. nhờ A. B. C. thì xin đăng :

A. B. C. mai 2 giờ đi Cholon.

Người hai người nầy, có ai biết xi là ai, cho đến nhà báo cũng không biết ai gởi thơ lại xin đăng báo đó ; vì thơ không cần ký tên, miễn có để một con có theo bao mà đến công là đủ. Hai người có tình ý riêng cứ xong tên, và khoản Tiểu Thơ-Tin thì thấy - chẳng cần cậy ai đem thơ từ qua lại cho lịu hay là nhắn nhe cho ai nghe lợt. Dầu đến việc làm ăn cũng đăng tiểu Thơ-Tin mà nói chuyện được. Giao kế cho chuyện nói không quá 10 tiếng. Tên họ kể làm một tiếng. Vậy từ đây, trong độc-giả chư tôn ai muốn đăng tiểu Thơ-Tin mà thông tin với nhau, cứ việc gởi đến M. Lê-hoàng-Mưu Chủ-bút, đừng quên gởi theo một con Cò.

☘

A. R. Tôi có đến Thủ-dầu, không có.

Q. P. Trước khi về, xin đến tôi nói chuyện.

F. V. T. Có thơ Cainhum gởi, bảo tôi về.

S. H. U. Trưa mai có người đem đến cho.

T. T. M. Có người nghiêng tai, gật lắng.

K. N. O. Đêm mai đi ca hát tốt.

G. U. T. Không rõ, nhưng có lẽ không.

Đ. C. A. Xe chiều có 2 x. t. lối, trước nó.

H. V. Đăng nói chi với y, nó giả ý.

Q. R. S. Chờ jin Đ. mà mắc, nó không trang tin.

A. I. Y. Tôi có biểu đem gói khăn đến rồi,

U. T. Tôi lấy làm buồn đến phòng bà lăn không gặp một.

T. H. Đêm nay đợi tôi tại Hôtel de France.

M. Z. Mai tôi đi Vinhlong. bé ngày mới về.

☘

Saigon, le 16 Août 1923.

Kính ông chủ bút tờ báo L. T. T. V.

— Xin ông làm ơn cho tôi chút chéo giấy trong tờ quí báo nầy, tôi cám ơn ông rất trọng.

Ký giả công ông

Nguyễn phan-Long

(Thú tổng quản hạt

Tôi nghe ông mới lập một cái trường tư, thì tôi rất đỗi vui mừng cho vận mạng nước nhà. Tôi mừng rồi kế sự buồn tiếp tới. Mừng là mừng cho các người học sĩ được xanh nhàm nhẽ cơ phải, sầu tiếc mà học. Buồn là buồn cho những học sĩ có chí học hành nhưng vì hàng vi, nghèo cực, nên không tập học nổi, cho hưởng mái đau-mình.

Nay tôi lấy lòng hoan nghênh và khâm phục ông ý kiến tốt của ông ; nhưng trong cái chương trình của ông chưa dặng hoàn toàn (không, tôi không đám bác bẻ cái ý kiến tốt của ông, nhưng tôi tưởng theo ý ngu kiến của tôi) ; theo trong chương trình ấy, thì mỗi trò phải đóng tiền trước 3 tháng, cái đóng tiền trước 3 tháng thì những người học sĩ cơ phú chẳng nói làm chi, ngặt cho con nhà tầm thường đi đa, hay là nghèo có tiền đâu đã mà đóng trước 3 tháng ; còn sự nhiệt đinh giá tiền, thì xin ông sửa lại làm 2 hạng, hạng thứ nhứt thì cứ như trong chương trình đó cho các người học sĩ cơ phú, hạng nhì thì buộc phải đóng tiền trước mỗi tháng và bớt giá tiền cho con nhà tầm thường đi đa, hay là nghèo đặng cỏ chỗ mà học.

Được như vậy thì những trò ấy hết lòng cảm ơn ông vô cùng

Mấy lời thành thật, nếu như trong bài nầy có điều gì lỗi, xin ông tha thứ và xin sửa lại, tôi nguyện cúi đầu vưng phục.

Nga xi kính bái,

NGUYỄN-CÔNG-THÀNH.

Thời đàm

ĐOẠN THIÊN TIỂU THUYẾT

Con người vong bản

Nhơn lúc rảnh rang, cùng bạn rảo chơi, sẵn bàn về miền nhà quê nơi rừng rậy, để giải khuây sự sầu rằng buộc bấy lâu, tức tránh xa cai cảnh thị-thành rộn rịt, nẻo buồng tình thanh nhàn nơi thôn-dã, làm tuyệt, cho khoan khoái tâm-hồn thảnh-thơi thân-ri.

Sớm kia, bạn vui điền-Điệp, theo loài phi-cầm, đầu-thú mỗi, quên bẫn lẫn lưới, đến lúc mỗi mê bụng xốt, ngàn mặt trông trời, mới hay là quá nửa buổi rồi ; tôi bèn kêu bạn tìm nhà nghỉ. Bỗ quanh lộn giờ lâu, mới thấy một lòn nhà tranh ; nhà nầy to tát, coi ra cũng một nơi ở vào bực trung-bình ; tôi, thấy bè bạn vào nhà, xin phép ba chủ nghỉ như giây lát. Bà chủ tiếp đãi gia, dẫn bạn phải phơ, đưa cửa ngõ, hỏi như có sự sẵn thân-cận trách, nên mới bà buôn tanh, hai mỉi bà lê sầu rơm rơm. Nghỉ lo ngữi, nên không chú ý đến bạn tôi, mới đến lúc tôi bước đến cạnh bà, mà bà cũng chưa thấy. Tôi đánh tiếng chào bà, bà mới hay, bà nghành mặt chào lại. Rồi bà đứng dậy quét ghế, đủ chiếu mời chúng tôi ngồi. Tôi tấy bà liếc nhơn-tử tôi rất kinh phục. Bà hỏi : « Các thầy ở đâu đến mà trưa nắng vậy ? Tôi thưa : « Bẩm bà, anh em tôi ở Đất đến, vì ham mến bà con, nên lạc đến đây, giữa trưa không quen sỉ, anh em tôi xin bà cho ngồi nhờ giây lát, đến xế qua, xin đi ». Bà tỏ ý rất hàng lòng, lau nước mắt mà nói : « Vậy chớ các thầy đã ăn cơm đâu chưa ? xin ngồi nghỉ, tôi bảo đọn cơm ăn ». Tôi thưa : « xin cảm ơn bà, tôi đi có mang sẵn đồ theo ăn đây, không dám phiền bà ». Chúng tôi nói xong, bèn mở đồ ăn : Trứng chín, cơm vắt ra, đơn giữa bàn, tôi đứng dậy mời bà, bà không ăn, nói đã ăn rồi. Anh em tôi nghỉ lại ăn : trưng ăn, tôi thấy bà ngồi ghế trước, nét mặt bà còn lắm vẻ ưu sầu, tôi thấy vậy nghỉ ắc không yên, bèn hỏi bà, « Thưa bà, bà năm nay đã mấy mươi ? Bà được mấy cháu con ? nhơn sao bà buồn bực lắm vậy ? » Bà nghe tôi hỏi bèn thở ra rồi nói rằng : « Tôi năm nay đã bèn sáu mươi, mà chồng tôi trở đầu về nơi đã lâu rồi, tôi chỉ có một đứa con trai, năm nay đã hai mươi tám tuổi, đi làm việc tỉnh xa ». Bà nói tới đó, bèn nghẹn ngào nói không được, và khóc cả. Tôi thấy vậy thương tâm liền hỏi : « Cậu đi làm việc tỉ về làm bà hay sao, mà bà... » Bà nói : « Bà có ! Tôi thấy cháu nhỏ, đã lớn vì... ... phi-vi-ngỗ nghịch, trái cả luân-thường đạo-nghĩa, tôi chỉ lo phiền, ốm gầy, mòn mỏi vậy, cũng vì vô phước sinh ra loài con bất hiếu, vô nghĩa. Ôi chao ! nhắc đến nó, tôi lòi lại cảm gan nghẹn bọng ! » Tôi thưa : « Thưa bà, cậu có phạm lỗi đều gì mà bà phiền làm vậy ? » Bà nói : « Từ khi chồng tôi mất rồi, bỏ lại vợ dại, con côi, lần hồi cho con lớn lên khôi nhau, nhờ trời phù hộ làm ăn may cũng phần chắn, nuôi nó lớn, đến 13 tuổi, cho nó đi học chữ nho được năm năm, tôi nghe nói, chữ nho thì cỡ đâm lắc rắc, có học cũng vô-ích, tôi lo tiền bạc, cơm đùm cơm hới, cho nó vào tỉnh mà học chữ tây ; lúc nhỏ, tánh nó rất thuần, siêng năng chăm học ; học năm năm thì đậu được bằng-cấp sơ-học ; tôi rất mừng, lại lo cho nó ra làm việc trong quốc-học, nhờ phước nhà năm kia nó thi đỗ bằng thành-chung. Lúc đậu rồi, nó về, tôi mừng quá ! thấy con nên công danh, có chức phận, và đã lớn tuổi, tôi lại lo đi cưới vợ cho nó, lúc mới cưới về, thời vợ chồng nó rất hòa thuận cùng nhau, dâu hiền, con thảo, tôi rất mừng lòng. và được gặp cảnh tinh ấy, vui lòng loại chi làm.

(Còn nữa)

☘

Hôn đa địa-phủ

(Tiếp theo)

Tôi đọc vừa hết tờ trạng thì trong trí tôi cũng vừa nghĩ. Nghĩ ra, thì hàng hàng khắn khít, lời lời đáng thương.

Những lời trong trạng, diễn thước hết, mấy bà tuy cỏ ý trưng ra những việc xỉ phỉ lỗi thỏi của hàng nam-tử, đã đối-phó với việc xỉ phỉ của mấy bà đeo bết xoàng đó không đến nỗi quá lẻ. Lời kích-bát như thế, thật là chánh-lý, tôi chắc không có đâu để bào chữa cho bọn ta-mi những người phi-sắn được mưu lấy cái chức tạm quyền vợ, cũng những việc hoang-đa phóng-đãng, không trong đến đại-thể của xã-hội dân-đoàn.

Nhưng rồi hết, mấy bà cỏ xin Diêm-chúa đáy mau bắt ra công nhân thêm cho bọn nữ-lưu một thí nữa. Đọc đến đây, làm cho tôi bất nghĩ hoài... song nghĩ hoài mà nghĩ cũng không ra. Không biết nên thêm những vật chi ; muốn nên thêm những vật chi để ở trong cái đời nên mình nầy cho khỏi thua súc bọn ta-mi trên thế ? Thật là một điều đáng nghỉ mà nghỉ không ra.

Diêm-chúa. — Trưng-Trực, ngươi có đành chi tội người xử làm vậy không ?

(Mai tiếp)

Nước hoa

VIVILLE

de

PARIS

PACHOD Frères & Cie Lyon

RĂNG SỨA XE HƠI VÀ BÁN BỘ PHỤ TÙNG

« KIM HƯNG »

đường Marins số 58 tới 68 et route Stratégique

CHOLON

Lành thay đối hoặc sửa thùng xe hơi đã kêu, có bán cây đủ làm mui xe. Lãnh may áo nệm xe. Vỏ việc máy móc có lay thiếu nghề lãnh sửa chắc chắn. Đồ phụ tùng xe hơi Huê-kỳ có bán đủ, không thiếu món gì. Xe hơi hiệu Tây bỏ, cần lớn nhỏ hư khó cách gì cũng rằng hết sức làm cho vừa lòng qui-vị. Lãnh sơn xe hơi màu gì cũng đăng. Sửa binh Accus, Dynamos (đã điển khi trong xe hơi), và cũng có đồ mới để bán lớn nhỏ đủ kiểu. Giá tính thiệt rẻ.

Chủ nhơn là người Annam thông thạo về việc xe hơi nhứt đi có xe đi Location bắt trước và xe Camion đưa. Xin đồng-bang chiếu cỏ giúp bổn-hiệu làm nên việc chắc rằng mọi việc chu-tất phỉ thái cho bằng nầy thì sẽ đặng vừa lòng chẳng sai.

Chủ nhơn.

HUỲNH-VĂN-SỬU

Kính đề.

TRỊ BỊNH YẾU PHẠP

(Conseils médicaux)

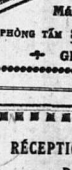

Chư-vị muốn cho trong nhà cỏ một thứ rượu mà dùng trong lúc đau rét, hoặc nông lạnh, tì vị không đặng tiêu, thì hãy mua rượu *Rhum Mana* là rượu thiên hạ rất chuộng và lại hơn cả thứ rượu rhum khác.

Hãy cải cho kỳ kẻo lầm thứ giả, hãy coi cho phải, cái vẻ có cột nhân trắng.

Có bán trong các tiệm hàng xén.

NGUYỄN-VAN-THIẾT

Quản-lý

PHÁP-VIỆT KHÁCH-LẦU

Hôtel de France

N° 157, rue Catinat, N° 157 — SAIGON

PHÒNG

Mát mẻ, Thanh tịnh

PHÒNG TẮM **Sạch-sẽ**, CÓ NƯỚC

GIÁ RẺ

TOUTES LES NOUVEAUTÉS PHARMACEUTIQUES

RÉCEPTION PAR CHAQUE COURRIER

PARFUMERIE — ACCESSOIRES — LABORATOIRE — SPÉCIALITÉS — PHOTOGRAPHIE — PRODUITS CHIMIQUES — DROGUERIE — PANSEMENT — ENTOMOLOGIE — BANDAGES

L. SOLIRÈNE

PHARMACIEN DE 1re Classe

Licencié Es Sciences

SERVICE SPÉCIAL ouvert pour l'exécution des ordonnances urgentes pendant la Sieste et la Nuit

PHARMACIE PRINCIPALE

Fondée en 1865

Place du Théâtre. — SAIGON

SERVICE SPÉCIAL ouvert pour l'exécution des ordonnances urgentes pendant la Sieste et la Nuit

MAISON DE PREMIER ORDRE

LA PLUS ANCIENNE, LA PLUS VASTE

ET LA MIEUX ORGANISÉE DE L'INDOCHINE